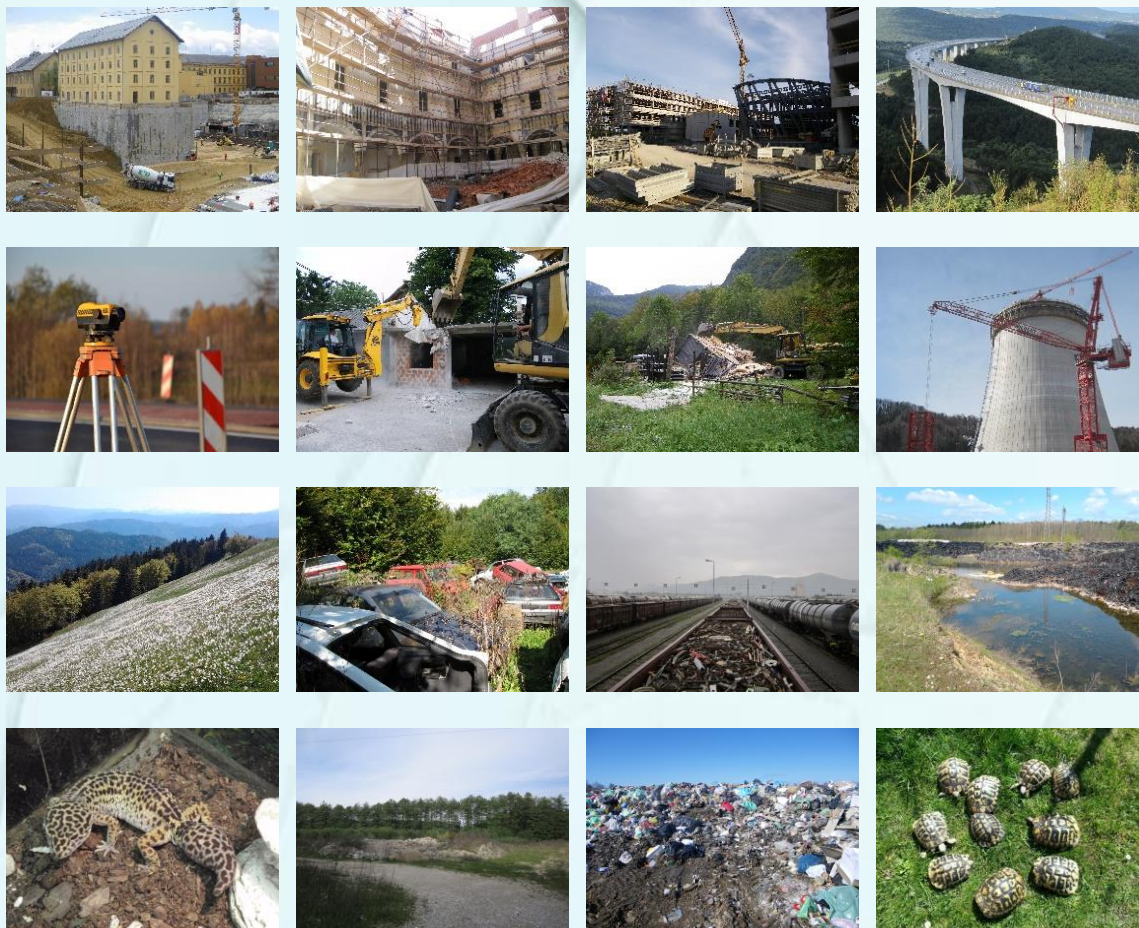




REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana

NAČRT DELA INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN PROSTOR ZA LETO 2017



Marec 2017

KAZALO

1	UVOD	1
2	ORGANIZACIJA IN KADRI	2
2.1	FINANCE	5
2.2	POSLOVNI PROSTORI	5
2.3	TEHNIČNA OPREMELJENOST IN PROGRAMSKA OPREMA	5
3	GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA	7
3.1	GRADBENA INŠPEKCIJA	7
3.1.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA	9
3.1.2	IZHODIŠČA IN CILJI	10
3.1.3	KOORDINIRANE AKCIJE	15
3.1.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	17
3.1.5	DRUGO DELO	17
3.2	GEODETSKA INŠPEKCIJA	18
3.2.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA	18
3.2.2	IZHODIŠČA IN CILJI	19
3.2.3	KOORDINIRANE AKCIJE	19
3.2.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	20
3.3	STANOVANJSKA INŠPEKCIJA	21
3.3.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA	21
3.3.2	IZHODIŠČA IN CILJI	21
3.3.3	KOORDINIRANE AKCIJE	24
3.3.4	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	24
4	INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO	26
4.1	PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA	26
4.1.1	ZAKON O VARSTVU OKOLJA	26
4.1.2	ZAKON O VODAH	26
4.1.3	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE	27
4.1.4	ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH	27
4.1.5	ZAKON O DIMNIKARSKIH STORITVAH	27
4.2	IZHODIŠČA IN CILJI	28
4.3	REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI	28
4.3.1	REGISTER OBRATOV, KI JIH ZAJEMA OKOLJSKI NAČRT NADZORA OBRATOV IED	32
4.3.2	OBRATI SEVESO	36
4.3.3	ZAVEZANCI ZA RAVNANJE Z ODPADKI	37
4.3.4	POŠILJANJE ODPADKOV PREK MEJA	37
4.4	IZREDNI NADZORI INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO	42
4.4.1	IZREDNI OKOLJSKI INŠPEKCIJSKI NADZORI OBRATOV IED	42
4.4.2	POSTOPKI IZREDNIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOSEVESO OBRATOV	42
4.5	DRUGI NADZORI	43
4.6	UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION	43
4.7	KOORDINIRANE AKCIJE	44
4.8	KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA	45

1 UVOD

Inšpektorat RS za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: Inšpektorat ali IRSOP) je bil ustanovljen z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 91/2014). Inšpektorat deluje kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor.

Javni uslužbenci organa opravljajo naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov s področja urejanja prostora in naselij, graditve objektov in izvedbe gradbenih konstrukcij, izpolnjevanja bistvenih zahtev za objekte, nad izvrševanjem predpisov s stanovanjskega področja in geodetske dejavnosti ter nad izvrševanjem predpisov s področja varstva okolja in ohranjanja narave, upravljanja voda, industrijskega onesnaževanja in gensko spremenjenih organizmov.

Inšpektoratu so v letu 2017 dodeljene nove naloge na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov, ker je s spremembo Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov (Ur. list RS, št. 78/20016) IRSOP postal upravni organ za vodenje teh postopkov in izdajo soglasij za čezmejne pošiljke, kar je bilo prej v pristojnosti Arsa. Zaradi tega je bila spremenjena tudi Uredba o organih v sestavi ministrstev (Ur. list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16), pri čemer je v 14. členu dodatno navedeno, da Inšpektorat opravlja upravne in strokovne naloge na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov, razen radioaktivnih odpadkov. Zaradi dodatnih nalog so bile 1. januarja 2017 z Arsa na Inšpektorat premeščene štiri javne uslužbenke.

Inšpektorat za zagotavljanje učinkovitega izvajanja nalog inšpekcijskega nadzora sprejme letni program dela, v katerem določi vsebino in obseg izvajanja inšpekcijskega nadzora. Pri določitvi letnega programa dela izhaja iz ugotovitev v že izvedenih inšpekcijskih nadzorih in ocene, da na posameznem področju obstaja večja verjetnost kršitve predpisov.

Na področju okolja velja še posebna določba Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13), ki določa pripravo triletnega programa nadzora obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO), zavezancev za ravnanje z odpadki in naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (zavezanci IED). V nadaljevanju predstavljamo načrt dela Inšpektorata za leto 2017, v katerem so jasno začrtani cilji in naloge, ki si jih bo ta upravni organ prizadeval izvesti v tem letu. Načrt dela Inšpektorata za leto 2017 upošteva za Gradbeno geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo Načrt aktivnosti za obdobje od 2016 do 2018, za Inšpekcijo za okolje in naravo Plan dela za obdobje od 2017 do 2019, trenutno kadrovske zasedbo in zagotovljene materialne in finančne vire.

Inšpektorat za doseganje ciljev na posameznih področjih opravlja inšpekcijske nadzore, s katerimi preverja spoštovanje zakonskih določb. Inšpekcijski nadzori so usmerjeni predvsem na področja, kjer se je v preteklosti že zaznalo nespoštovanje predpisov oziroma težave pri izvajanju teh, in na področja, kjer bi lahko bila zaradi nespoštovanja predpisov neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

Glede na obseg inšpekcijskih nadzorov bo Inšpektorat izvajal tako celovite kot tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori se izvajajo za celovit pregled nad zakonitostjo delovanja zavezancev s posameznih področij dela Inšpektorata. Tematski nadzori so usmerjeni v ožja področja dela Inšpektorata, kjer so z vidika izvajanja posameznega materialnega predpisa zaznane težave pri izpolnjevanju predpisanih zahtev ali pa se izvedejo za pridobivanje podatkov o realnem stanju (posnetek stanja) na nekem upravnem področju.

Na podlagi prejetih prijav, pobud, pritožb in obvestil, ki jih bo Inšpektorat prejel od fizičnih ali pravnih oseb, se bodo izvajali izredni inšpekcijski nadzori. Za preverjanje, ali so zavezanci v opredeljenem roku uresničili oziroma izpolnili ukrepe, ki so jih inšpektorji odredili za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti,

se bodo izvajali kontrolni inšpekcijski nadzori. Inšpekcija bo opravljala tako napovedane kot nenapovedane inšpekcijske nadzore. Posebna pozornost bo namenjena prekrškovnemu ukrepanju.

Inšpektorat bo izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti, na področjih, kjer sprememba posamezne področne zakonodaje na novo določa nadzor, in na področjih, kjer je izkazan širši javni interes. Glede na področje nadzora se bo Inšpektorat aktivno vključeval v skupne akcije več inšpektoratov in koordinirane akcije, ki jih bodo organizirali Inšpekcijski svet in regijske koordinacije območnih enot ter s tem nadaljeval že vzpostavljeno prakso.

2 ORGANIZACIJA IN KADRI

Inšpektorat je organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, ki ga vodi in zastopa glavna inšpektorica. Sedež ima v Ljubljani, na Dunajski cesti 58. V sestavi Inšpektorata delujejo Inšpekcija za okolje in naravo, Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija, Služba za skupne in pravne zadeve in osem območnih enot. Inšpekcijo za okolje in naravo ter Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo vodi direktor posamezne inšpekcije, Službo za skupne in pravne zadeve pa vodi vodja službe.

V okviru Inšpektorata je zaradi učinkovitejšega nadzora in lažje organizacije dela ustanovljenih osem območnih enot:

- Območna enota Celje s sedežem v Celju, Krekov trg 9,
- Območna enota Koper s sedežem v Kopru, Trg Brolo 12,
- Območna enota Kranj s sedežem v Kranju, Slovenski trg 1,
- Območna enota Ljubljana s sedežem v Ljubljani, Vožarski pot 12,
- Območna enota Maribor s sedežem v Mariboru, Partizanska cesta 10,
- Območna enota Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti, Kardoševa ulica 2,
- Območna enota Nova Gorica s sedežem v Novi Gorici, Trg Edvarda Kardelja 1,
- Območna enota Novo mesto s sedežem v Novem mestu, Defranceschijeva ulica 1.

Območne enote organizacijsko vodijo vodje območnih enot.

V Inšpektoratu je bilo na dan 3. januarja 2017 zaposlenih 179 javnih uslužbencev. Kadrovska struktura zaposlenih na dan 3. januarja 2017 je, kot sledi v nadaljevanju.

V Inšpektoratu Republike Slovenije za okolje in prostor sta na lokaciji Dunajska 58 zaposlena dva javna uslužbenca, in sicer:

- glavna inšpektorica in
- svetovalec.

V Inšpekciji za okolje in naravo je šest javnih uslužbencev, in sicer:

- direktor, ki vodi inšpekcijo,
- dva inšpektorja za okolje svetnika in
- trije podsekretarji.

V Gradbeni, geodetski in stanovanjski inšpekciji je 13 javnih uslužbencev, in sicer:

- direktor, ki vodi inšpekcijo,
- trije gradbeni inšpektorji svetniki,
- podsekretar,
- geodetski inšpektor svetnik,
- stanovanjski inšpektor svetnik,

-
- štirje stanovanjski inšpektorji,
 - višji svetovalec in
 - strokovni sodelavec VII/2-II.

V Službi za skupne in pravne zadeve je 17 javnih uslužbencev, in sicer:

- vodja,
- dva podsekretarja,
- štirje višji svetovalci,
- referent,
- trije strokovni sodelavci VII/2-II, pri čemer ima eden zaradi nadomeščanja drugega, ki je na starševskem dopustu, sklenjeno delovno razmerje za določen čas,
- finančnik VII/2-II,
- sistemski administrator VII/2-II,
- dokumentalist VII/1,
- koordinator VI,
- sistemski administrator V in
- pripravnik – strokovni sodelavec VII/1.

V okviru Inšpektorata je organiziranih osem območnih enot z naslednjo zasedenostjo delovnih mest.

V Območni enoti Celje je 23 javnih uslužbencev, in sicer:

- inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- dva inšpektorja za okolje svetnika,
- štirje inšpektorji za okolje,
- gradbeni inšpektor svetnik,
- devet gradbenih inšpektorjev,
- višji nadzornik,
- nadzornik in
- štirje administratorji V, pri čemer ima eden zaradi nadomeščanja drugega, ki je odsoten zaradi bolniškega staleža, sklenjeno delovno razmerje za določen čas.

V Območni enoti Koper je 18 javnih uslužbencev, in sicer:

- gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- inšpektor za okolje svetnik,
- štirje inšpektorji za okolje,
- dva gradbena inšpektorja svetnika,
- sedem gradbenih inšpektorjev,
- dva nadzornika in
- administrator V.

V Območni enoti Kranj je 11 javnih uslužbencev, in sicer:

- gradbeni inšpektor, ki vodi območno enoto po pooblastilu odgovorne osebe,
- inšpektor za okolje svetnik,
- štirje inšpektorji za okolje,
- gradbeni inšpektor svetnik,
- dva gradbena inšpektorja,
- višji nadzornik in
- ekonom IV.

V Območni enoti Ljubljana je 35 javnih uslužbencev, in sicer:

-
- inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto po pooblastilu odgovorne osebe,
 - 11 inšpektorjev za okolje,
 - gradbeni inšpektor svetnik,
 - 15 gradbenih inšpektorjev,
 - višji nadzornik,
 - dva nadzornika,
 - administrator VI,
 - dva administratorja V in
 - administrator IV-II.

V Območni enoti Maribor je 25 javnih uslužbencev, in sicer:

- gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- dva inšpektorja za okolje svetnika,
- šest inšpektorjev za okolje,
- gradbeni inšpektor svetnik,
- deset gradbenih inšpektorjev,
- dva nadzornika,
- koordinator VII/1 in
- dva administratorja V.

V Območni enoti Murska Sobota je deset javnih uslužbencev, in sicer:

- inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- trije inšpektorji za okolje,
- gradbeni inšpektor svetnik,
- trije gradbeni inšpektorji in
- dva nadzornika.

V Območni enoti Nova Gorica je devet javnih uslužbencev, in sicer:

- inšpektor za okolje svetnik, ki vodi območno enoto,
- trije inšpektorji za okolje,
- štirje gradbeni inšpektorji in
- višji nadzornik.

V Območni enoti Novo mesto je 12 javnih uslužbencev, in sicer:

- gradbeni inšpektor svetnik, ki vodi območno enoto,
- inšpektor za okolje svetnik,
- trije inšpektorji za okolje,
- gradbeni inšpektor svetnik,
- trije gradbeni inšpektorji,
- višji nadzornik,
- nadzornik in
- administrator V.

Dodatne pristojnosti je Inšpektorat dobil tudi na podlagi Zakona o dimnikarskih storitvah (nadzor nevarnosti zastrupitev z ogljikovim monoksidom, ki ga je prej opravljal Zdravstveni inšpektorat RS, in nadzor dimnikarskih družb, ki ga je opravljal Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)), zato bi morali dobiti odobritev za pet dodatnih inšpektorjev v letu 2017 in pet v letu 2018. Zaradi prenosa pristojnosti na področju čezmejnega pošiljanja odpadkov pa se je povečala obremenitev tudi v splošni službi. Trenutno je kvota zaposlenih zapolnjena in brez dodatnih zaposlitev bo zelo težko opraviti vse nujne naloge. Že v letih 2015 in 2016 smo opozarjali na resno pomanjkanje kadra za administrativna dela, ki

je nastalo ob reorganizaciji v letu 2015. V OE Murska Sobota še vedno nimajo administrativne pomoči, v OE Nova Gorica pa administrativna dela enkrat do dvakrat tedensko opravlja javna uslužbenka, ki je sicer zaposlena v Službi za splošne in pravne zadeve. V OE Murska Sobota administrativna dela opravlja nadzornik, ki bi lahko sicer opravljal dela na terenu in bil v pomoč inšpektorjem.

2.1 FINANCE

Proračunska sredstva, ki so dodeljena IRSOP, so premajhna, saj zadoščajo za poslovanje organa, ne pa za vse izvršbe, ki bi jih bilo potrebno opraviti po drugi osebi. Inšpektorat bo v letu 2017 še naprej izvajal izvršbo inšpekcijske odločbe, po kateri poteka odstranitev odpadnih gum na Dravskem polju. Odstraniti je treba še 15.000 ton odpadka, sredstva za odstranitev pa še niso vsa zagotovljena. Tudi v tem letu bodo inšpektorji nadaljevali izdajanje sklepov o založitvi sredstev za izvršbe, s čimer bo zagotovljeno učinkovitejše delo.

Javne uslužbenke bo treba v letu 2017 opremiti s sredstvi za varno delo.

V letu 2017 so na Ministrstvu za javno upravo (MJU) začeli centralizacijo poslovnih prostorov, v katerih deluje Inšpektorat. Od 1. januarja 2017 je MJU prevzel tudi vse pogodbe, ki jih je imel organ sklenjene zaradi poslovanja na posameznih lokacijah (pogodbe in naročilnice za najem parkirnih prostorov, komunalne storitve, čiščenje prostorov, dobavo vode, elektrike ipd.). S proračunom so bila na MJU prenesena tudi potrebna sredstva, med drugim tudi sredstva za informatiko. Poslovanje organa je trenutno težje, ker na vso nujno potrebno opremo predolgo čakamo.

Višina sredstev za naložbe zadošča za osnovno vzdrževanje tehnične opreme, klimatskih naprav in nabavo novega ter zamenjavo dotrajanega pohištva. V letu 2017 se načrtuje selitev OE Murska Sobota. Za OE Maribor, ki se je selila v letu 2016, bo treba nabaviti nekaj manjkajočega pohištva in stolov. Stole bo treba kupiti tudi za druge območne enote, saj so v zelo slabem stanju. Sredstva, ki bi morala biti zagotovljena že v lanskem letu, bodo potrebna tudi za selitev v Kopru. Inšpektorat mora namreč sam zagotavljati sredstva za selitev.

2.2 POSLOVNI PROSTORI

Inšpektorat deluje na 20 lokacijah, od leta 2016 zaradi racionalizacije stroškov ne uporabljamo več inšpekcijske pisarne v Kamniku. Območna enota Koper zaradi selitve inšpektorjev za okolje, ki jo je izvedel Inšpektorat za kmetijstvo in okolje po reorganizaciji v letu 2012, deluje na dveh lokacijah, to sta Trg Brolo 12 (gradbeni inšpektorji in dva inšpektorja za okolje) in Belveder 4a (dva inšpektorja za okolje). Zaradi takšne prostorske umeščenosti so oteženi koordinacija dela, knjiženje dokumentov in prenos informacij, zato je v letu 2017 nujno preseliti še preostala dva inšpektorja za okolje na sedež Območne enote. Ministrstvo za javno upravo (MJU) je seznanjeno s prostorsko problematiko in išče ustrezno rešitev.

2.3 TEHNIČNA OPREMELJENOST IN PROGRAMSKA OPREMA

Pri tehnični opremi zaposlenih se je stanje glede na začetek leta 2015 izboljšalo. V letu 2017 Inšpektorat potrebuje štiri tiskalnike za tajništva (Lexmark ms510dn ali enakovreden), Imis skener (dva s ploskvijo in dva brez), 30 monitorjev in 15 prenosnikov z dock postajo.

Na področju informatike je cilj organizirati sodobno informacijsko okolje. Izvaja se celovita informacijska prenova, da bi se povečala produktivnost in bi se zagotovilo uporabnikom prijaznejše in stabilnejše informacijsko okolje. Informacijski sistem INSPIS mora biti inšpektorjem v pomoč pri načrtovanju dela,

zato se bo v letu 2017 nadaljevala nadgradnja informacijskega sistema na način, ki bo omogočal samodejno določanje prioritete obravnave prijav, opozarjanje na potek zakonskih rokov (kot so vpis plombe na prodajo zemljišča, rok za izdajo sklepa o dovolitvi izvršbe ...), pošiljanje terjatev na izterjavo Fursu in pripravo izpisov oddane pošte.

Na področju dela čezmejnega prevoza odpadkov je treba pristopiti k projektu EUDIN; to je elektronska aplikacija, ki jo uporablja več držav EU in v kateri se zbirajo podatki za vse Transporte odpadkov. Slovenija je pri transportu odpadkov udeležena na različne načine, in sicer kot uvoznik, izvoznik ali samo tranzitna država.

Na nekaterih lokacijah je zelo slaba optična napeljava, kar povzroča težave pri delovanju aplikacij. Tudi na področju telefonije MJU še vedno ni izbralo izvajalca za stacionarno telefonijo.

Pri delu inšpektorjev je pomembna ustrezna opremljenost s službenimi avtomobili. V letu 2017 bo zamenjanih vsaj šest starih vozil, saj je vzdrževanje vozil, ki so stara 15 let, predrago, vozila pa so tudi nevarna.

3 GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija, ki deluje v okviru Inšpektorata, izvaja nadzor nad izvajanjem predpisov s področja prostora in graditve, s področja geodetske dejavnosti in s stanovanjskega področja. Da bo tudi v letu 2017 nadzor nad izvajanjem predpisov čim bolj učinkovit in ciljno usmerjen glede na prioritete dela, je oblikovan načrt dela te inšpekcije v letu 2017. Načrt je rezultat načrtnega in sistematičnega dela v preteklih letih ter zajema načrta aktivnosti gradbene inšpekcije za obdobje 2016–2018. Namen oblikovanja načrta nadzora je predvsem doseganje čim boljših rezultatov dela, pri nadzoru pa sledenje osnovnim ciljem, ki so določeni v predpisih, politiki ministrstva in države, ter čim hitreje odzivanje na dogajanja na terenu in trgu. Kljub omejenemu številu inšpektorjev in drugih javnih uslužbencev ter omejenim materialnim virom je predstavljeni načrt zasnovan na način, da bo inšpekcijski nadzor kar najbolj učinkovit in bo z izvajanjem zagotovil največji učinek na nadzorovanih področjih.

Načrt nadzora je pripravljen glede na prioritete in cilje dela, ob upoštevanju dosedanjih izkušenj in pri nadzoru pridobljenih podatkov. Na delo inšpektorjev imajo velik vpliv tudi zunanji dejavniki (predvsem prijave, trendi v gradbeništvu in gradnji, trendi na trgu, spremembe zakonodaje ...).

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih določajo ZGO-1 in predpisi s področja urejanja prostora, smo določili osnovna oziroma bistvena področja nadzora ter v okviru osnovnih ciljev opredelili prioritete in ukrepe za doseganje osnovnih ciljev.

Letos bo gradbena inšpekcija še naprej aktivno sodelovala pri spremembi gradbene zakonodaje in pri predlogih s svojega področja dela. Stanovanjska inšpekcija pa bo nadaljevala svoje aktivnosti in udeležbo pri pripravi predloga sprememb in dopolnitev Stanovanjskega zakona oziroma pri oblikovanju nove stanovanjske zakonodaje.

Gradbeno, geodetsko in stanovanjsko inšpekcijo sestavljajo:

- gradbena inšpekcija,
- geodetska inšpekcija in
- stanovanjska inšpekcija.

3.1 GRADBENA INŠPEKCIJA

Gradbena inšpekcija se še vedno spopada z velikim številom prijav, zahtev in drugih vlog pravnih in fizičnih oseb ter odprtih inšpekcijskih zadev in neizvedenih izvršilnih postopkov. Vzpostavljene ima določene prioritete za razvrščanje (in sicer prioritete za obravnavanje prijav, za nadaljevanje začelih inšpekcijskih postopkov in v izvršilnih postopkih). Namen interne metodologije razvrščanja in določanja prioritet je zagotavljanje njenega učinkovitejšega delovanja pri izvajanju njene pglavitne naloge, to je zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora, in sicer poenoteno glede na pomembnost po celotni Sloveniji, brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Gradbeni inšpektorji pri obravnavi prijav, inšpekcijskih postopkih in opravljanju upravnih izvršb po določilih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Prioritete dela gradbene inšpekcije jasno opredeljujejo načine ravnanj v zvezi z obravnavo prijav, vodenjem inšpekcijskih postopkov in prednostno izvedbo izvršb ter imajo jasno določene kriterije za vrstni red obravnave prijav, zadev in izvršb.

Dne 20. maja 2013 so bile sprejete Prioritete za razvrščanje (in sicer za obravnavanje prijav, za nadaljevanje začelih inšpekcijskih postopkov in v izvršilnih postopkih). Dne 9. septembra 2015 so bile

sprejete dopolnjene Usmeritve za vrstni red obravnave prijav, usmeritve za vrstni red obravnave že začelih inšpekcijskih postopkov in usmeritve za izvajanje izvršb po drugi osebi, vse na področju dela gradbenih inšpektorjev. Te usmeritve so bile 17. novembra 2016 v zvezi z obravnavanjem pobud glede nadzora nad energetskimi izkaznicami dopolnjene.

Pri obravnavi prijav in vodenju inšpekcijskih postopkov se upoštevajo naslednji parametri:

- faznost gradnje (ko je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, pri čemer je upravičena tudi ustna odločba – 144. člen in 211. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP)); objekti v gradnji: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi; zgrajeni/dokončani objekti ali objekti v uporabi: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, uporaba objektov; ostalo: objekti, za katere je izdano gradbeno dovoljenje, vzdrževalna dela, posegi v prostor, spremembe namembnosti brez gradbenih posegov, spremembe rabe...);
- vrsta kršitve (nelegalna gradnja, neskladna gradnja, uporaba objektov, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi);
- zahtevnost objekta (zahtevni objekt, manj zahtevni objekt, nezahtevni objekt, enostavni objekt);
- vrsto objekta (gradnje javnih objektov, kot so šole, bolnišnice, vrtci, drugi objekti za javne prireditve; industrijski objekti; gradnje v območju javnih površin in komunalnih vodov; večstanovanjski objekti; poslovni objekti; stanovanjski objekti; ne stanovanjski ne-stanovanjski objekti; inženirski objekti);
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti) ter
- ter ostale karakteristike (gradnje za trg; ponovitveno dejanje; objekti, ki jih prijavlja večje število ljudi (več prijav različnih oseb, civilne iniciative); začetek gradnje (izkop gradbene jame), kjer je možno gradnjo še ustaviti; na zaščiteneh območjih (nacionalni park, krajinski park, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče); objekti z vplivi na okolje.

Gradbeni inšpektorji bodo izvršbe inšpekcijskih odločb izvajali na podlagi vrstnega reda, ki ga določajo sprejete prioritete za razvrščanje izvršilnih postopkov. Te prioritete upoštevajo zlasti stopnjo javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba;
- fizične karakteristike objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni, enostavni objekt);
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti);
- vpliv objekta na ljudi in okolje (objekt, za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna, ter objekt, za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje, z onesnaževanjem in obremenjevanjem pa vpliva na kvaliteto bivanja v določenem okolju);
- objekt na zaščiteneh območjih – kršitve glede na lego objekta v prostoru (nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa, ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe,

območja s področja obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščitena območja, ki so razvidna iz PUP);

- objekti v javni rabi;
- objekti, v katerih se opravlja pridobitna dejavnost;
- možnost legalizacije objekta.

Pri izvršilnih postopkih bodo imele prednost tiste zadeve, pri katerih so upravni akti pravnomočni. Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP) posebej ureja ukrepanje v primeru nujnih ukrepov v javnem interesu, ki so podani, če ostaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za javni red in mir, za javno varnost ali za premoženje večje vrednosti. V takšnih primerih bodo izvršbe potekale prioriteto.

Inšpektorat bo tudi v letu 2017 na sistemski ravni pristopil k pospešitvi izvršilnih postopkov z izdajanjem sklepov o založitvi sredstev. ZUP v 2. odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, zavezancu s sklepom naloži, naj za poznejši obračun založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov.

Z notranjo ureditvijo razvrščanja prijav/zadev po pomembnosti je Inšpektorat zagotovil učinkovito izvajanje nalog, ki jih je po zakonu dolžan zagotavljati, ob tem pa varovati javni interes, ki zahteva izvajanje nujnih ukrepov in predvsem obravnavo resnejših nepravilnosti. Menimo, da inšpektorat s takšnim delom zagotavlja učinkovitejšo represivno politiko, saj naj bi se s tem preprečevalo nadaljevanje kršitev večjih kršiteljev in naj bi se zagotavljala večja varnost.

Prioritete za razvrščanje prijav, inšpekcijskih postopkov in izvršilnih postopkov glede na pomembnost kršitve in določanje stopnje pomembnosti obravnave ter posledično vrstni red reševanja prijav, vodenja inšpekcijskih postopkov in izvedbe izvršbe v skladu z 11. točko 1. odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja štejem kot izjemo od prostega dostopa do informacij javnega značaja. Metodologija obravnavanja prijav in razvrščanje izvršilnih postopkov se nanaša na notranje poslovanje organov. Z razkritjem Prioritet za razvrščanje bi Inšpektorat utrpel resne in vsebinske motnje pri svojem delovanju, ki bi bile večje kot pravica javnosti, da se seznanijo s Prioritetami za razvrščanje, kar je z instančnimi odločbami potrdila tudi informacijska pooblaščenka.

Poudarek dela gradbenih inšpektorjev bo tudi na reševanju starih zadev, da bi se zmanjšalo število aktivnih spisov.

Na delo gradbene inšpekcije bo lahko vplivala tudi morebitna sprememba zakonodaje, na podlagi katere bo načrt dela prilagojen.

3.1.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti gradbene inšpekcije so določene v zakonih (Zakon o graditvi objektov, Zakon o urejanju prostora, Energetski zakon, Zakon o rudarstvu, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno) in podzakonskih aktih.

Na podlagi Zakona o graditvi objektov ZGO-1 gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali imajo investitorji gradbeno dovoljenje za graditev objektov oziroma za dela, ki jih opravljajo, in ali dela opravljajo v skladu z dovoljenjem;
- ali se gradnja oziroma sprememba namembnosti izvaja skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem;

-
- ali se dela, za katera ni treba pridobiti dovoljenj po določbah ZGO-1, izvajajo v skladu s prostorskimi akti in gradbenimi predpisi;
 - ali se gradi objekt, za katerega je izdan sklep s katerim se je dovolila obnova postopka in zadržanje izvršitve gradbenega dovoljenja;
 - ali udeleženci pri graditvi objektov (projektanti, revizorji, izvajalci, nadzorniki ...) izpolnjujejo zahteve, določene z ZGO-1;
 - ali imajo lastniki za uporabo objektov uporabno dovoljenje;
 - ali objekte vzdržujejo tako, da ti ne ogrožajo varnosti in zdravja ljudi ter okolice ...

Na podlagi ZGO-1 in predvsem Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (Uradni list RS, št. 18/13, 24/13, 26/13) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- ali zgrajeni enostavni objekti izpolnjujejo pogoje za postavitve brez gradbenega dovoljenja;
- ali je enostavni objekt postavljen v skladu s prostorskim aktom;
- ali investitorji in izvajalci izvajajo vzdrževanje objekta v obsegu, za katerega ne potrebujejo gradbenega dovoljenja.

Na podlagi Zakona o rudarstvu (ZRud-1) gradbeni inšpektorji nadzirajo:

- ali se zakonito izvajajo rudarska dela na stavbnih zemljiščih in
- ali se izvaja gradnja dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov.

Na podlagi Energetskega zakona (EZ-1) gradbeni inšpektorji izvajajo strokovni nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami kot posledico strokovnega nadzora resornega ministrstva, v katerem to podvomi o pravilnosti izdane energetske izkaznice. Gradbena inšpekcija opravlja tudi nadzor v zvezi s pobudami glede nadzora nad energetskimi izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetskimi izkaznicami skladno s 461. členom EZ-1.

Gradbeni inšpektorji v okviru svoje pristojnosti izvajajo tudi dolžnosti, podeljene z Uredbo o odlagališčih odpadkov.

3.1.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Da bi pri gradnji objektov zagotovili čim bolj optimalno izpolnjevanje zahtev in pogojev, ki jih določajo ZGO-1 in predpisi s področja urejanja prostora, smo opredelili osnovna oziroma bistvena področja nadzora ter opredelili prioritete in ukrepe za doseganje osnovnih ciljev.

Osnovni cilji bodo predvsem:

- čim bolj učinkovito preprečevanje nedovoljenih gradenj;
- v vseh fazah gradnje objektov kontrolirati izpolnjevanje z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov ter zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov;
- čim bolj učinkovito preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj;
- strokovni nadzor nad izdanimi energetskimi izkaznicami v primerih, ko pristojno ministrstvo podvomi o pravilnosti energetske izkaznice, in obravnava pobud v zvezi z nadzorom nad energetskimi izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetskimi izkaznicami;
- preprečevanje nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih;
- poročanje o izpolnjevanju gradbenih zahtev v zvezi z zaprtjem odlagališč.

Osnovni cilji dela gradbene inšpekcije so opredeljeni v okviru štirih temeljnih nalog, in sicer:

G1 – Preprečevanje nedovoljenih gradenj,

G2 – Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov,

G3 – Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj,

G4 – Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za gradbeno inšpekcijo.

GRADBENA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Preprečevanje nedovoljenih gradenj	152. člen ZGO-1 – nelegalna gradnja	G1 – Preprečevanje NG
	153. člen ZGO-1 – neskladna gradnja	
	154. člen ZGO-1 – nevarna gradnja	
	158. člen ZGO-1 – odklop od infrastrukturnih omrežij	
	160. člen ZGO-1 – označitev ukrepa	
	161. člen ZGO-1 – zaseg	
	4. odstavek 148. člena ZGO-1 – obnova postopka izdaje GD	
	Odločba ZUN	
Odločba ZGO		
Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov	4. točka 1. odstavka 150. člena ZGO-1 (prepoved vgradnje)	G2 – Bistvene zahteve in izpolnjevanje pogojev
	1. ali 2. točka 1. odstavka 150. člena ZGO-1 (odprava nepravilnosti oz. ustavitve gradnje)	
Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj	3. točka 1. odstavka 150. člena ZGO-1 (prepoved uporabe)	G3 – Uporaba
	156. člen ZGO-1 (posebni primeri uporabe)	
Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije	Zakon o rudarstvu	G4 – Drugi zakoni
	Energetski zakon	
	Uredba o odlagališčih odpadkov	

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, so definirani na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – gradbena,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Večina dejanj in postopkov gradbene inšpekcije je namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, zato inšpektorji v ta namen dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

Redni pregledi v zvezi s koordiniranimi akcijami inšpektorata so redno obvezno delo vsakega gradbenega inšpektorja. Gradbeni inšpektor mora opraviti vsaj toliko nadzorov, kot je načrtovano z letnim načrtom dela za posamezno akcijo. Redni pregledi so všteti v pričakovani obseg dela, ki se določi za gradbeno inšpekcijo.

Tako med redne preglede štejejo tisti pregledi, ki se ne izvajajo na podlagi prejete prijave, ampak jih inšpektorji izvajajo samoiniciativno oz. na svojo pobudo, in inšpekcijski pregledi, izvedeni v okviru načrtovanih akcij. Kontrolni pregledi v zadevah, ki niso začete na podlagi prijave, se štejejo tudi med redne preglede. V zadevah, ki so bile uvedene na lastno pobudo, in v okviru načrtovanih akcij se vsi pregledi štejejo kot redni pregledi, tudi če je med postopkom prispela prijava. Lastni in izhodni dokumenti, upoštevni za redne preglede, so:

- Zapisnik: redni pregled,
- Zapisnik: redni pregled z zaslišanjem,
- Zapisnik: redni kontrolni pregled.

Med izredne preglede se štejejo tisti pregledi, ki se izvajajo na podlagi prijave oziroma na podlagi pobude. Kontrolni pregledi v zadevah, ki so začete na podlagi prijave, se štejejo med izredne preglede. Lastni in izhodni dokumenti, upoštevni za izredne preglede, so:

- Zapisnik: izredni pregled,
- Zapisnik: izredni pregled z zaslišanjem,
- Zapisnik: izredni kontrolni pregled.

Načrtovano število rednih pregledov po posameznih temeljnih nalogah v letu 2017 je razvidno iz spodnje tabele.

Vrsta pregleda	Načrtovano število rednih pregledov	G1	G2	G3
REDNI PREGLEDI	2.310	528	924	858

Glavni cilj nadzora v letu 2017 je zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z gradnjo objektov. Ta cilj si bo gradbena inšpekcija v letu 2017 prizadevala izpolniti s povečanim obsegom nadzora nad aktivnimi gradbišči, ki bodo identificirana na podlagi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih in podatkov, ki jih bodo posredovale druge področne inšpekcije. Ob nadzoru aktivnih gradbišč bo lahko preverjeno tudi, ali udeleženci pri gradnji izpolnjujejo predpisane pogoje – s tem želimo zagotoviti, da ti udeleženci izpolnjujejo osnovne pogoje za opravljanje dela (28., 29., 31. in 45. člen ZGO-1). V povezavi s tem bodo v letu 2017 izvedene tudi tri koordinirane akcije na gradbiščih, in sicer nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov, nadzor nad izvajalci ter nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišč.

Poleg nadzora nad izpolnjevanjem predpisanih pogojev in kvaliteto dela bo gradbena inšpekcija v letu 2017 stremela k čim bolj učinkovitemu preprečevanju nastanka nedovoljenih gradenj in nadaljevala

sistematični nadzor nad novogradnjami, in sicer ali je bilo za nameravano oziroma že začeto gradnjo pridobljeno gradbeno dovoljenje, da se prepreči gradnja brez gradbenih dovoljenj (3. člen ZGO-1). V zvezi s tem bo v letu 2017 znova izvedena koordinirana akcija nadzora nad preprečevanjem nedovoljenih gradenj v zadevah, v katerih Inšpektorat ni prejel pobude za ukrepanje. Gradbeni inšpektorji bodo usmerjeni v odkrivanje nedovoljenih gradenj predvsem na varovanih območjih in na drugih območjih, tako da bodo z rednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali, ali se gradnje objektov izvajajo na podlagi izdanih gradbenih dovoljenj. Kadar gradbeni inšpektor ugotovi, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem. Gradbeni inšpektorji bodo redno opravljali tudi kontrolne preglede po terenu, tako po svoji presoji kot po prejemu prijav o domnevnih nedovoljenih delih, informacijah iz medijev ipd., predvsem z namenom čim hitrejšega odkrivanja nedovoljenih gradenj in drugih nepravilnosti po ZGO-1 ter preventivnega delovanja. Izvajal se bo tudi nadzor nad izvajanjem vzdrževalnih del, saj se pod okriljem izvajanja vzdrževalnih del velikokrat izvaja rekonstrukcija objekta, za katero pa je pred začetkom gradnje treba pridobiti gradbeno dovoljenje. Gradbena inšpekcija bo v letu 2017 izvajala nadzor predvsem nad gradnjami, pri katerih je to zaradi njihove nevarnosti pomembno tudi zaradi javnega interesa.

Gradbeni inšpektorji bodo o nedovoljeni gradnji stanovanj ali enostanovanjskih stavb, ki jo investitor trži ali obstaja možnost, da jo bo tržil, obvestili stanovanjsko inšpekcijo in ji posredovali razpoložljive podatke, zaradi uvedbe postopkov po Zakonu o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb.

Gradbena inšpekcija bo v letu 2017 poleg zgoraj naštetih nalog povečala tudi obseg nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi, saj je pri teh stavbah posebej močno izražen javni interes po izpolnjevanju bistvenih zahtev objekta pri gradnji in uporabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi (2. člen ZGO-1). Nadzor bo predvsem usmerjen v tiste objekte, v katerih se zadržuje veliko ljudi. Poleg ukrepa za primere, ko se objekt uporablja brez uporabnega dovoljenja, ZGO-1 določa tudi ukrep v zvezi z uporabo objekta v druge namene, kot je dovoljena – sprememba namembnosti brez pridobljenega dovoljenja. Sledili bomo cilju preprečitve uporabe tistih objektov, ki nimajo pridobljenega uporabnega dovoljenja (5. člen ZGO-1). V letu 2017 bo gradbena inšpekcija z izvedbo koordiniranih akcij tako povečala obseg nadzora nad uporabo gostinskih stavb (gostilne, restavracije in točilnice) oziroma drugih objektov v javni rabi, nad uporabo upravnih in pisarniških stavb ter nad uporabo industrijskih objektov in drugih stavb za proizvodnjo, torej nad objekti, v katerih se zadržuje veliko ljudi.

Gradbena inšpekcija bo v letu 2017 izvajala tudi nadzor nad izpolnjevanjem predpisanih bistvenih zahtev za objekte, predvsem pri stanovanjskih objektih, javnih objektih in poslovnih stavbah, pri tistih objektih, ki imajo vplive na okolje, pri objektih, ki predstavljajo zahtevne objekte po predpisih o graditvi objektov ter nad rekonstrukcijami starih objektov, predvsem v mestnih jedrih in drugih gosto naseljenih območjih. Sledili bomo cilju zagotovitve izpolnjevanja bistvenih zahtev objektov (9. člen ZGO-1) in bistvenih lastnosti objektov (9. in 13. člen ZGO-1).

Ravno tako bo v zvezi z zagotavljanjem izpolnjevanja predpisanih bistvenih zahtev za objekte gradbena inšpekcija opravljala tudi koordiniran nadzor na gradbiščih, v katerem se bo preverjalo, ali izvajalci pri graditvi objektov izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje svojega dela, kot so določeni v 29. členu ZGO-1, v povezavi s pristojnostmi nadzora, opredeljenih z določili Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14 in 47/15 – ZZSDT, v nadaljevanju ZPDZC-1).

V zvezi s Pravilnikom o gradbiščih bo gradbena inšpekcija usmerjeno izvajala nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišča. Tako za investitorja kot izvajalca so v 82. členu Zakona o graditvi objektov opredeljene obveznosti, ki jih morata izpolniti pred začetkom izvajanja del. Med obveznosti, ki jih je pred

začetkom gradnje dolžan izpolniti investitor, spada pridobitev načrta organizacije gradbišča in varnostnega načrta, izvajalec pa je med drugim dolžan gradbišče urediti v skladu z varnostnim načrtom in organizirati izvajanje del tako, da ni ogrožena varnost.

Ustreznost gradbenih proizvodov je eden bistvenih pogojev za doseganje oziroma izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte. Zakon določa, da gradbeni inšpektor prepove vgrajevanje gradbenih proizvodov, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. Nova ureditev trga po vključitvi Slovenije v Evropsko unijo (EU) in s tem preprostejši pretok blaga, storitev in delovne sile v okviru EU sta povzročila še večji interes oseb iz tretjih držav za nastop na slovenskem trgu. Posledično je potrebna večja pozornost gradbene inšpekcije pri nadzoru nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov (nadzirali bomo predvsem opremljenost proizvodov z dokazili o ustreznosti) in pri opravljanju storitev s področja graditve objektov, tako pri pravnih osebah kot fizičnih osebah iz držav članic EU in iz tretjih držav. Tako kot v prejšnjih letih bomo pri tem sodelovali s tržno inšpekcijo. S tem želimo zagotoviti kvaliteto gradbenih proizvodov (9. člen ZGO-1) in tako zagotavljati bistvene lastnosti objektov (13. člen ZGO-1). V ta namen bo v letu 2017 znova izvedena akcija nad ustreznostjo vgrajenih gradbenih proizvodov v objekte.

Gradbena inšpekcija bo izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi opravljala glede na razpoložljiva finančna sredstva in ob upoštevanju odloga izvršb po 156.a členu ZGO-1 in 293. členu ZUP. Skladno s prioriteta del gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah se bo izvršba opravila, ko bo prišla na vrsto. V metodologiji so pri upravnih izvršbah navedeni določeni parametri za točkovanje objektov, pri katerih so upoštevani javni interes, zdravje in varnost ljudi ... Z izvajanjem izvršb se bo zmanjšalo število nelegalnih gradenj in drugih nezakonitosti, poleg tega se bo preprečevalo nastajanje novih nelegalnih gradenj in drugih nezakonitosti.

Pri izvajanju upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi bo gradbena inšpekcija skladno s prioriteta del nadaljevala z izdajanjem sklepov o založitvi sredstev. ZUP v 2. odstavku 297. člena določa, da lahko organ, ki opravlja izvršbo, zavezancu s sklepom naloži, naj proti poznejšemu obračunu založi znesek, ki je potreben za kritje izvršilnih stroškov. V letu 2017 bo v povezavi z vodenjem izvršilnih postopkov obvezna izdaja sklepov o založitvi sredstev za prvih 100 zadev z osnovnega seznama izvršilnih postopkov (na dan 10. januarja tekočega leta), za katere še ni izdan sklep o založitvi sredstev – razen nevarnih gradenj. V letu 2017 bo gradbena inšpekcija nadaljevala tudi postopke, v katerih sklep o založitvi sredstev še ni bil izdan, je pa bil opravljen ogled z izvajalcem (postopek pred izdajo sklepa o založitvi sredstev v letu 2016 ni bil končan).

V letu 2017 bomo redno izrekli denarne kazni za prisilitev k spoštovanju in izvrševanju inšpekcijskih ukrepov (npr. prepoved uporabe, prepoved nadaljevanja del), da bi zagotovili upoštevanje in izvrševanje inšpekcijskih ukrepov. Izvajali bomo tudi nadzor nad priključevanjem nedovoljenih gradenj na gospodarsko javno infrastrukturo, saj zakon določa, da gradbeni inšpektor z odločbo naloži upravljavcu infrastrukture, da izvrši odklop. Če je nedovoljena gradnja priključena prek legalne gradnje, naloži odklop tudi te. Z odklopi oziroma preprečevanjem priklopov nedovoljenih objektov se bo učinkovito zmanjševalo število nedovoljenih gradenj.

Na nedovoljenih gradnjah bomo označevali izrečene inšpekcijske ukrepe in prepovedi, kot to predvideva ZGO-1, ter obveščali javnost in posamezne osebe o inšpekcijskih ukrepih in delu inšpekcije.

Na podlagi Energetskega zakona bo gradbena inšpekcija, ki je pristojna za nadzor nad že izdanimi energetske izkaznicami, kadar pristojno Ministrstvo za infrastrukturo ugotovi nepravilnosti pri svojem strokovnem nadzoru in o tem obvesti gradbeno inšpekcijo, izvedla nadzor nad izdanimi energetske izkaznicami. Gradbeni inšpektor je dolžan ta nadzor izvesti najpozneje v petih mesecih od prejema zahteve, kot to določa Energetski zakon.

Pobude v zvezi z nadzorom nad energetskimi izkaznicami, ki se ne nanašajo na strokovni nadzor nad energetskimi izkaznicami skladno s 461. členom Energetskega zakona, bo gradbena inšpekcija obravnavala skladno s prioritetaami svojega dela.

Z dnem uveljavitve Zakona o rudarstvu (ZRud-1, Uradni list RS, št. 61/10, 62/10 popr., 76/10, 57/12, 111/13, 14/14) so prenehali veljati določbe in deli ZGO-1, ki so obravnavali nelegalne kope. Nadzorstvo nad nezakonitim izvajanjem rudarskih del na stavbnih zemljiščih od 1. januarja 2011 po ZRud-1 izvajamo gradbeni inšpektorji, vendar so bili ukrepi gradbenega inšpektorja v primeru nelegalnega kopa iz ZGO-1 s sprejetjem ZRud-1 črtani. S spremembo ZRud-1 (Uradni list RS, št. 111/13), ki je začel veljati 28. decembra 2013, so določeni tudi ukrepi posameznih inšpektorjev (tudi gradbenih) v primeru nezakonitega izvajanja rudarskih del. V skladu z Zakonom o rudarstvu določajo, da inšpekcijski nadzor opravljajo gradbeni inšpektorji, in sicer z vidika nezakonitega izvajanja rudarskih del na stavbnih zemljiščih in nadzor nad gradnjo dodatne rudarske infrastrukture izven rudniških prostorov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov. Nezakonita rudarska dela so raziskovanje mineralnih surovin brez dovoljenja za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin brez koncesije za izkoriščanje. Nelegalni kop pomeni, da se na določenem območju izvaja ali je bilo izvedeno nezakonito rudarsko delo. Mineralne surovine so rudno bogastvo, ki je kot naravni vir v lasti Republike Slovenije. Ker gre pri nezakonitih rudarskih delih in nelegalnih kopih za oškodovanje države za večjo vrednost ter za večje posege v prostor, s katerimi se spremeni tudi namembnost zemljišča, bo gradbena inšpekcija vse zadeve, ki jih bo v letu 2017 prejela v zvezi z nelegalnimi kopi, obravnavala prioritarno.

Vlada Republike Slovenije je 6. februarja 2014 na podlagi petega odstavka 20. člena, šestega odstavka 70. člena in prvega odstavka 115. člena Zakona o varstvu okolja sprejela Uredbo o odlagališčih odpadkov, ki je začela veljati 22. februarja 2014. Ta uredba v tretjem odstavku 53. člena določa, da ministrstvo odloči o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena te uredbe, če iz poročila inšpektorata, pristojnega za graditev, izhaja, da so izpolnjene gradbene zahteve v zvezi z zaprtjem odlagališča, in iz poročila inšpektorata izhaja, da so izpolnjene vse zahteve v zvezi z zapiranjem odlagališča v skladu s to uredbo. Ker bi lahko pri prijavih (vlogah) in zadevah, povezanih s 53. členom Uredbe o odlagališčih odpadkov, prišlo do onesnaženja okolja večjega obsega, kot gre tudi za večje posege v prostor, ki bi lahko vplivali na okolje in zdravje ljudi, bo gradbena inšpekcija vse zadeve, ki jih bo v letu 2017 prejela na podlagi poizvedb Agencije RS za okolje v zvezi z odločanjem o spremembi okoljevarstvenega dovoljenja iz prvega odstavka 53. člena Uredbe o odlagališčih odpadkov, obravnavala prioritarno.

Hkrati poudarjamo, da je predmetni osnutek načrta dela gradbene inšpekcije v letu 2017 sestavljen na podlagi in ob upoštevanju zahtev trenutno veljavnih predpisov, ki določajo pristojnosti gradbene inšpekcije. Če bodo ti predpisi spremenjeni, bo treba spremenjeni situaciji prilagoditi tudi letni načrt dela.

3.1.3 KOORDINIRANE AKCIJE

– Nadzor nad nedovoljeno gradnjo objektov (G1):

Akcija bo usmerjena v odkrivanje nedovoljene gradnje predvsem na varovanih in drugih območjih. Gradbeni inšpektorji bodo z rednimi pregledi območij, ki jih nadzirajo, preverjali, ali je bilo za že začeto gradnjo oziroma dokončano gradnjo pridobljeno gradbeno dovoljenje za objekt in ali je tak objekt skladen s prostorskimi akti, če gre za enostavni objekt. Če gradbeni inšpektor ugotovi, da je gradnja dovoljena, bo preverjal tudi skladnost objekta z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Predvideno skupno število nadzorov je 528.

– **Nadzor nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov (G2):**

Opravljen bo nadzor vgrajevanja konkretnih gradbenih proizvodov v objekt, pri čemer bomo preverjali predvsem opremljenost teh proizvodov z dokazili o ustreznosti.

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

– **Nadzor nad delom izvajalcev (G2):**

Opravljen bo koordiniran nadzor, ali izvajalci pri graditvi objektov izpolnjujejo z zakonom določene pogoje za opravljanje svojega dela.

Predvideno skupno število nadzorov je 330.

– **Nadzor nad označitvijo in zaščito gradbišč (G2):**

Gradbena inšpekcija nadzira spoštovanje Zakona o graditvi objektov in podzakonskih predpisov, izdanih na njegovi podlagi, med katere spada tudi omenjeni Pravilnik o gradbiščih. Za investitorja in izvajalca so v 82. členu Zakona o graditvi objektov opredeljene obveznosti, ki jih morata izpolniti pred začetkom izvajanja del. Med obveznosti, ki jih je pred začetkom gradnje dolžan izpolniti investitor, sodi pridobitev načrta organizacije gradbišča in varnostnega načrta, izvajalec pa je med drugim dolžan gradbišče urediti v skladu z varnostnim načrtom in organizirati izvajanje del tako, da ni ogrožena varnost.

Predvideno skupno število nadzorov je 330.

– **Nadzor nad uporabo gostinskih stavb oz. drugih objektov v javni rabi (G3):**

Akcija bo predvsem usmerjena v gostinske objekte (restavracije in gostinske lokale), v katerih se zadržuje veliko ljudi (ki po klasifikaciji CC-SI spadajo pod št. 121). Če na nekem območju, ki ga inšpektor pokriva, tovrstnih objektov ni oziroma so že bili pregledani, se lahko opravi nadzor nad uporabo drugih objektov v javni rabi.

Predvideno skupno število nadzorov je 330.

– **Nadzor nad uporabo upravnih in pisarniških stavb (G3):**

Akcija bo predvsem usmerjena v upravne in pisarniške stavbe (stavbe bank, pošt, zavarovalnic ter drugih upravnih in pisarniških stavb), v katerih se zadržuje veliko ljudi (ki po klasifikaciji CC-SI spadajo pod št. 122).

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

– **Nadzor nad uporabo industrijskih objektov in drugih stavb za proizvodnjo (G3):**

Akcija bo predvsem usmerjena v industrijske stavbe – uporabo avtomehaničnih delavnic, mizarskih delavnic in drugih stavb za proizvodnjo (ki po klasifikaciji CC-SI spadajo pod št. 125).

Predvideno skupno število nadzorov je 264.

3.1.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi treh osnovnih meril:

- skupnega števila rednih in izrednih pregledov v letu 2016;
- načrta aktivnosti gradbene inšpekcije za obdobje 2016–2018;
- predvidene kadrovske zasedbe v letu 2017.

Pri izračunu smo upoštevali:

- manjšo učinkovitost novo zaposlenih inšpektorjev;
- odsotnosti zaradi porodniškega in starševskega dopusta;
- manjši obseg inšpekcijskega nadzora vodij območnih enot in koordinatorjev dela na področju inšpekcijskega nadzora (odvisno od velikosti OE), ker opravljajo tudi delo vodenja OE;
- spremembo Zakona o graditvi objektov (ZGO-1F), ki predvideva odlog izvršbe inšpekcijskih odločb v posebnih primerih, zaradi česar bodo gradbeni inšpektorji dodatno obremenjeni.

Predvideno število inšpekcijskih pregledov v primerjavi s preteklim letom ostaja nespremenjeno.

Nadzora nad posameznimi vrstami objektov številčno ne določimo, opravljen bo glede na intenziteto gradenj v prostoru in glede na določene prioritete pri nadzoru.

Za nadzor na področju graditve objektov je predvidenih 7.000 inšpekcijskih pregledov.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

GRADBENA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi po temeljnih nalogah	
Preprečevanje nedovoljenih gradenj	5.218 inšpekcijskih pregledov
Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah gradnje objektov ter zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov	924 inšpekcijskih pregledov
Preprečevanje uporabe objektov brez predpisanih dovoljenj	858 inšpekcijskih pregledov
Kontroliranje ostalih predpisov v pristojnosti gradbene inšpekcije	Števila pregledov ni mogoče načrtovati.

3.1.5 DRUGO DELO

Gradbena inšpekcija vsako leto prejme veliko prijav oziroma vlog, na katere mora po Uredbi o upravnem poslovanju odgovarjati, čedalje več je tudi zahtev za odgovore in pojasnila – poročila Varuhu človekovih pravic, Upravni inšpekciji, Komisiji za preprečevanje korupcije in drugim organom ter raznim civilnim pobudam. Posledično je za opravljanje nadzora nad izvrševanjem predpisov, kar naj bi bila osnovna naloga inšpektorjev, čedalje manj razpoložljivega časa. Gradbena inšpekcija bo stremela k temu, da vsem državnim ustanovam odgovarja v postavljenem roku, ob tem bomo glede na čedalje večji obseg dela in neobvladljivo število prejetih vlog na te poskušali odgovarjati skladno z Uredbo o upravnem poslovanju.

Glede na v preteklosti ugotovljene potrebe po skupnih akcijah bo gradbena inšpekcija v letu 2017 z delovno inšpekcijo znova organizirala skupni nadzor gradbišč. Sodelovala bo tudi z drugimi inšpektorati pri koordiniranih akcijah, ki jih bosta organizirala Inšpekcijski svet in regijska koordinacija posameznih območnih enot.

Na gradbenem področju trenutno poteka celovita sprememba zakonodaje, pri kateri bomo tudi v letu 2017 aktivno sodelovali s podajanjem pripomb.

3.2 GEODETSKA INŠPEKCIJA

Delo geodetske inšpekcije opravlja en geodetski inšpektor, ki ima pooblastilo za nadzor na območju celotne Slovenije.

3.2.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti geodetske inšpekcije so določene v zakonih (Zakon o geodetski dejavnosti (ZGeoD-1), Zakon o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot (ZEN), Zakon o urejanju prostora, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN), Zakon o določanju območij ter imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (ZDOIONUS)) in v podzakonskih aktih.

Osnovna naloga geodetskega inšpektorja je nadzor v zvezi z izpolnjevanjem zakonsko določenih pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu z zakonom za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete. Pri opisanem gre predvsem za opravljanje nadzora nad:

- izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti, ki jo lahko opravlja fizična ali pravna oseba, ki ima v poslovni register Slovenije vpisano geodetsko dejavnost in mora imeti zavarovano poslovno odgovornost ter na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotovljeno sodelovanje odgovornega geodeta;
- vpisom v imenik geodetskih podjetij;
- izpolnjevanjem pogojev za odgovorne geodete in
- izpolnjevanjem pogojev za geodete (geodetska izkaznica).

Osnovni cilji dela geodetske inšpekcije so opredeljeni v okviru treh temeljnih nalog, in sicer:

- Geo1 – Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete,
- Geo2 – Nadzor nad evidencami nepremičnin,
- Geo3 – Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za geodetsko inšpekcijo.

GEODETSKA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	Ukrepi po ZGeoD-1 (Zakon o geodetski dejavnosti)	Geo1 – Geodeti
Nadzor nad evidencami nepremičnin	Ukrepi po ZEN in ZMVN (Zakon o evidentiranju nepremičnin, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin)	Geo2 – Evidence nepremičnin
Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb	Ukrepi po ZDOIONUS (Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb)	Geo3 – Označevanje

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, temeljijo na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – geodetska,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Vsa dejanja in postopki geodetske inšpekcije so namenjeni doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektor tudi dosledno vodi inšpekcijske in prekrškovne postopke.

3.2.2 IZHODIŠČA IN CILJI

V letu 2017 so cilji delovanja geodetske inšpekcije zlasti:

- zagotavljanje večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom;
- zagotavljanje izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti;
- splošni nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev;
- nadzor nad evidencami nepremičnin;
- zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb.

Redno bomo opravljali kontrolne preglede s področja geodetske inšpekcije s ciljem splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev.

3.2.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Doseganje cilja večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter investicij, povezanih z nepremičninami in nepremičninskim trgom:

Cilj je mogoče doseči z vzpostavitvijo natančnih in ažuriranih evidenc, ki jih vodi Geodetska uprava Republike Slovenije (Gurs) (zemljiški kataster, kataster stavb, register nepremičnin). V ta namen bomo obravnavali predlagane in ugotovljene prekrške v zvezi z evidentiranjem stavb ali delov stavb v kataster stavb oz. register nepremičnin.

Predvideno št. prekrškovnih postopkov je 50.

Doseganje cilja zagotavljanja izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti:

Po Zakonu o geodetski dejavnosti geodetski inšpektor nadzoruje zlasti izpolnjevanje pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu s tem zakonom za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta ter tuje ponudnike. Zato bo geodetska inšpekcija v letu 2017 izvedla nadzor nad 20 naključno izbranimi podjetji, ki opravljajo geodetsko dejavnost, ter preverila, ali podjetje in v njem zaposleni posamezniki izpolnjujejo pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti. Dodatno bo uvedla inšpekcijski nadzor nad vsemi izvajalci geodetskih storitev, zoper katere bo podana prijava.

3.2.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Načrt dela neposrednega nadzora je pripravljen na podlagi skupnega števila rednih in kontrolnih pregledov, pregledov na podlagi prijav in uvedenih prekrškovnih postopkov v letu 2016.

Za doseganje cilja splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev bo geodetska inšpekcija v letu 2017 izvedla 70 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov.

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

GEODETSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi oziroma prekrškovni postopki po temeljnih nalogah	
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	20 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov
Nadzor nad evidencami nepremičnin	50 inšpekcijskih pregledov oziroma prekrškovnih postopkov
Zagotavljanje pravilnega označevanja ulic in stavb	Števila pregledov ni mogoče načrtovati – obravnavane bodo vse prejete pobude.

Pri oblikovanju načrta nadzora smo upoštevali:

- prejete predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov, ki jih je leta 2016 poslal Gurs;
- pričakovan povečan obseg prijav zaradi nepopolnih in nepravilnih podatkov o lastniku, uporabniku, najemniku in upravljavcu nepremičnine, podatkov o legi in obliki, površini, dejanski rabi ter o drugih podatkih o nepremičninah, ki se zagotavljajo z vprašalnikom registra nepremičnin.

3.3 STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

Delo na stanovanjski inšpekciji opravlja pet stanovanjskih inšpektorjev, ki imajo pooblastilo za vodenje inšpekcijskih postopkov za območje celotne Slovenije.

3.3.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Pristojnosti stanovanjske inšpekcije so določene v zakonih (Stanovanjski zakon (SZ-1), Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES)) in v podzakonskih aktih.

V Stanovanjskem zakonu določene pristojnosti stanovanjski inšpekciji nalagajo, da skrbi za uresničevanje javnega interesa na stanovanjskem področju, kar pomeni zagotavljanje takšnega stanja v večstanovanjskih stavbah, da je omogočena njihova normalna raba in so zagotovljeni pogoji za učinkovito upravljanje v njih.

V ta namen se bodo izvajali ukrepi zoper etažne lastnike, da zagotovijo vzdrževanje skupnih delov v skladu z normativi za vzdrževanje stanovanjskih stavb in z določanjem začasnega upravnika tam, kjer je ta obvezen. Izvajali se bodo tudi ukrepi zoper posameznega etažnega lastnika, da zagotovi vzdrževanje stanovanja tako, da se prepreči škoda, ki nastaja drugim stanovanjem ali skupnim delom, ali da se najemniku omogoči normalna uporaba stanovanja, kakor tudi prepovedi opravljanja dejavnosti v stanovanjih in prepovedi izvajanja posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni pogoji, določeni v zadevnem zakonu.

Po 153.a členu Stanovanjskega zakona nadzor nad neprofitnimi stanovanjskimi organizacijami izvaja stanovanjska inšpekcija. Poslovanje neprofitnih organizacij je urejeno s 151. do 153. členom Stanovanjskega zakona in Pravilnikom o posebnih pogojih delovanja neprofitnih stanovanjskih organizacij. Stanovanjska inšpekcija bo opravila nadzor v zvezi z vsemi pobudami, ki jih bo prejela glede poslovanja neprofitnih stanovanjskih organizacij z vidika izvajanja stanovanjskih predpisov, koordiniranih nadzorov pa glede na to, da so bile v letu 2016 pregledane vse neprofitne stanovanjske organizacije, v letu 2017 ne načrtujemo.

Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES; Uradni list RS, št. 18/04) je začel veljati 1. avgusta 2004. Namen zakona je zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred tveganji investitorjeve finančne nesposobnosti, ko ta še pred končanjem gradnje to začne prodajati, pri čemer se kupci zavežejo del kupnine plačati še pred izročitvijo predmeta prodaje. Inšpekcijski nadzor je usmerjen v ugotavljanje, ali prodajalci pri prodaji stanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravnavajo v skladu z določbami o prodaji, ki so urejene v drugem poglavju navedenega zakona. Če prodajalec sklepa prodajne pogodbe oziroma oglašuje prodajo v nasprotju z določbami navedenega zakona, mu bo stanovanjski inšpektor glede na način kršitve prepovedal sklepanje prodajnih pogodb ali oglaševanje oziroma odredil ukrepe, ki jih mora opraviti za odpravo kršitev.

3.3.2 IZHODIŠČA IN CILJI

Cilji na področju stanovanjskih zadev v letu 2017 so:

- zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov v večstanovanjskih stavbah;
- zagotavljanje popravil in odprava napak v posameznih delih večstanovanjskih stavb;
- prepoved opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanje posegov v skupne dele z vgradnjo naprav, če zanje niso izpolnjeni vsi pogoji;
- nadzor upravnikov;

-
- kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem;
 - nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij;
 - nadzor etažnih lastnikov in najemnikov,
 - nadzor nad normalno uporabo najemnih stanovanj.

Stanovanjski inšpektor je tudi prekrškovni organ, ki vodi prekrškovni postopek v skladu z Zakonom o prekrških. Tudi v tem letu bomo posebno pozornost namenili kršitvam stanovanjskega zakona, ki so opredeljene kot prekršek, in izrekli primerne sankcije.

Možnosti za povečano učinkovitost dela stanovanjske inšpekcije vidimo predvsem v spremembi in dopolnitvi Stanovanjskega zakona, ki bi jasneje določal in urejal pristojnost in ukrepanje, kar pomeni prispevek k učinkovitejšemu delu. Zato prav v spremembi zakonodaje na tem področju vidimo velike možnosti za bolj učinkovito delo. Na stanovanjskem področju trenutno poteka sprememba zakonodaje, pri kateri bomo tudi v letu 2017 aktivno sodelovali s podajanjem pripomb.

Opozoriti velja še na problematiko v zvezi s čedalje številnejšimi vlogami, na katere je treba odgovarjati, čeprav že vsebina teh izkazuje, da ni podlage za vodenje inšpekcijskega postopka. Posledično nezadovoljstvo prijaviteljev oziroma pobudnikov zaradi neuvedenih postopkov za stanovanjsko inšpekcijo pomeni dodatno pojasnjevanje pristojnosti inšpekcije in razlogov, zakaj se postopki niso uvedli, kar posledično onemogoča učinkovito izvajanje inšpekcijskega nadzora. V zvezi s tem bo Inšpektorat v letu 2017 na spletni strani objavil nekaj tipičnih odgovorov na stanovanjskem področju.

Osnovni cilji dela stanovanjske inšpekcije so opredeljeni v okviru sedmih temeljnih nalog, in sicer:

- S1 – Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb,
- S2 – Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele,
- S3 – Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov,
- S4 – Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine,
- S5 – Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij,
- S6 – Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov,
- S7 – Najemna stanovanja.

Šifranti temeljnih nalog so povezani s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo šifrantov temeljnih nalog pri posamezni temeljni nalogi na ravni zadev in ključnih dokumentov za stanovanjsko inšpekcijo.

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA		Šifrant temeljne naloge, ki opredeljuje temeljno nalogo
Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	Vzdrževanje skupnih delov – 125. člen SZ-1	S1 – Vzdrževanje
	Popravila v lastnem stanovanju – 126. člen SZ-1	
	Vzdrževanje skupnih in posameznih delov stavbe	
Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	Opravljanje dejavnosti – 14. in 129. člen SZ-1	S2 – Dejavnosti in skupni deli
	Odstranitev naprav in posegi v skupne dele – 15. in 126.a člen SZ-1	
Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	Začasna določitev upravnika – 128. člen SZ-1	S3 – Upravljanje
	Prekrškovni nadzor upravnikov - 171. člen SZ-1 Vse v zvezi s poslovanjem upravnika (sklic zбора, zapisnik zбора, vpogled v listine, izvedba primopredaje, zbiranje ponudb itd.)	
Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine	Prepoved sklepanja prodajnih pogodb in oglaševanja, 5. člen, 12. oziroma 13.–94. člen ZVKSES	S4 – Varstvo kupcev stanovanj
	Prekrškovni nadzor investitorjev oziroma vmesnih kupcev – 96. člen ZVKSES	
Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	Nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij – 153.a člen SZ-1	S5 – Neprofitne organizacije
Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	Prekrškovni nadzor etažnih lastnikov – 168., 169. in 170. člen SZ-1	S6 – Etažni lastniki in najemniki
	Prekrškovni nadzor najemnikov – 172. člen SZ-1	
Najemna stanovanja	Vzdrževanje najemnih stanovanj – 93. člen SZ-1	S7 – Najemna stanovanja

Šifranti temeljnih nalog, ki so opredeljeni na ravni zadev in ključnih dokumentov ter opredeljujejo temeljne naloge, temeljijo na naslednjih tipih zadev in na pripadajočih ključnih dokumentih:

- upravna – stanovanjska,
- prekrškovna zadeva,
- akcija.

Vsa dejanja in postopki stanovanjske inšpekcije so namenjeni doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

3.3.3 KOORDINIRANE AKCIJE

Akcija nadzora v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah:

Inšpekcijski postopki v teh zadevah bodo temeljili na podatkih dnevno-informativnega biltena centra za obveščanje Uprave RS za zaščito in reševanje, ki zajema podatke o nujnih intervencijah na dvigalih. Akcija bo potekala na območju celotne Slovenije v 15 zadevah.

Koordinirana akcija nadzora nad upravniki:

Akcija bo usmerjena v nadzor nad upravniki. Izveden bo nadzor nad 75 naključno izbranimi upravniki večstanovanjskih objektov, razpršenih po območju celotne Slovenije.

Nadzor bo usmerjen v obveznosti upravnika, kot jih določa SZ-1:

1. ali skliče in izvede zbor lastnikov v skladu s tretjim odstavkom 36. člena SZ-1;
2. ali sestavi zapisnik zбора skladno z 38. členom SZ-1;
3. ali vodi poseben račun v skladu z 42. členom tega zakona;
4. ali poda letno poročilo o upravljanju objekta v skladu s 6. točko 50. člena SZ-1.

3.3.4 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za uresničitev teh ciljev glede na načrtovano kadrovsko zasedbo stanovanjske inšpekcije v letu 2017 načrtujemo 200 inšpekcijskih pregledov.

Načrtovano število pregledov: 200

Količinska opredelitev načrta nadzora po temeljnih nalogah:

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA: predvideni inšpekcijski pregledi po temeljnih nalogah	
S1 - Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	100 inšpekcijskih pregledov
S2 - Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	10 inšpekcijskih pregledov
S3 - Učinkovito upravljanje in nadzor upravnikov	75 inšpekcijskih pregledov
S4 - Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine	5 inšpekcijskih pregledov
S5 - Nadzor neprofitnih stanovanjskih organizacij	Števila pregledov ni mogoče načrtovati – v letu 2016 so bile pregledane vse neprofitne stanovanjske organizacije.
S6 - Nadzor etažnih lastnikov in najemnikov	10 inšpekcijskih pregledov
S7 - Najemna stanovanja	Števila pregledov ni mogoče načrtovati.

Pri oblikovanju načrta nadzora po posameznih temeljnih nalogah pri stanovanjski inšpekciji smo upoštevali:

- prejete pobude za ukrepanje v letu 2016;
- načrtovane koordinirane akcije v letu 2017 in že izvedene koordinirane akcije v letu 2016;
- kadrovsko zasedbo stanovanjske inšpekcije v letu 2017.

4 INŠPEKCIJA ZA OKOLJE IN NARAVO

Inšpekcija za okolje in naravo opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na naslednjih delovnih področjih:

- ravnanja z odpadki in čezmejnimi pošiljanjem odpadkov;
- urejanja voda, vodnega režima in gospodarjenja z vodami;
- industrijskega onesnaževanja in tveganja za okolje;
- varstva in ohranjanja narave;
- kakovosti zraka;
- uporabe kemikalij in gensko spremenjenih organizmov;
- hrupa;
- elektromagnetnega sevanja in svetlobnega onesnaževanja.

4.1 PRISTOJNOSTI NADZORA IN DELOVNA PODROČJA

Inšpekcija za okolje in naravo izvaja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem naslednjih krovnih zakonov in na njihovi podlagi izdanih predpisov:

- Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list RS, št. 41/04, z vsemi spremembami);
- Zakona o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, z vsemi spremembami);
- Zakona o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 56/99, z vsemi spremembami);
- Zakona o ravnanju z gensko spremenjenimi organizmi (ZRGSO) (Uradni list RS, št. 67/02, z vsemi spremembami);
- Zakona o varstvu podzemnih vod (ZVPJ) (Uradni list RS, št. 2/04);
- Zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1) (Uradni list RS, 52/10, z vsemi spremembami);
- Zakona o regijskem parku Škocjanske jame (ZRPSJ) (Uradni list RS, št. 57/96, z vsemi spremembami);
- Zakona o planinskih poteh (ZPlanP) (Uradni list RS, št. 61/07);
- Zakona o dimnikarskih storitvah (Uradni list RS, št. 68/16);
- podzakonskih aktov, izdanih na podlagi zgoraj navedenih zakonov.

4.1.1 ZAKON O VARSTVU OKOLJA

Nadzor na področju okolja se bo izvajal z rednimi inšpekcijskimi pregledi na podlagi aplikacije PLAN, ki izdelava načrt dela za posamezno leto na ravni inšpekcije in posameznega inšpektorja. V ta namen so bili nadzorovani onesnaževalci razporejeni v tri kategorije. Cilj v letu 2017 je izvedba načrta dela v celoti in v procesu odkrivanja novih inšpekcijskih zavezancev dodatna vključitev novih zavezancev v sistem nadzora.

Posebna pozornost bo namenjena nadzoru večjih zavezancev ravnanja z odpadki, kot so predelovalci, odstranjevalci in zbiralci odpadkov

4.1.2 ZAKON O VODAH

Z namenom vzpostavitve učinkovitejšega sistema nadzora na področju voda bomo na podlagi meril v letu 2017 postopoma uvedli programiranje inšpekcijskih nadzorov, cilj teh pa bo usmeritev nadzora na pomembnejše obremenitve voda.

V tem oziru sta ključna v letu 2016 sprejeta Načrt upravljanja voda na vodnem območju Donave in na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021 ter Program ukrepov upravljanja.¹ Program

¹ Načrta upravljanja voda na vodnem območju Donave in na vodnem območju Jadranskega morja za obdobje 2016–2021 ter Program ukrepov upravljanja

med ukrepi za izboljšanje stanja vodnih teles navaja tudi usmeritev inšpekcijskega nadzora na vodna telesa v slabem stanju oziroma na vodna telesa, za katera se predvideva, da cilji ne bodo doseženi.

Ta ukrep določa tudi, da se usmeritve upoštevajo pri pripravi letnih programov dela. Ko bodo usmeritve pripravljene, jih bo inšpekcija upoštevala.

4.1.3 ZAKON O OHRANJANJU NARAVE

Izvajanje nadzora na področju varstva narave je zelo raznovrstno in zahtevno, njegov obseg pa se iz leta v leto povečuje. Nadzor se izvaja na podlagi treh osnovnih zakonov s številnimi podzakonskimi predpisi: Zakona o ohranjanju narave, Zakona o varstvu podzemnih jam in Zakona o planinskih poteh. Kadrovske omejitve ne dopuščajo, da bi lahko tudi na tem področju izvajali načrtovan nadzor na način in v obliki kot na drugih področjih. Ne glede na to poskušamo s sistematičnimi in vnaprej načrtovanimi akcijami organizirano nadzirati to področje. Kljub temu glavnina dela še vedno temelji na obravnavi prijav, ki se obravnavajo prioritarno. V okviru projekta mreže IMPEL bo inšpekcija sodelovala pri projektu programiranja nadzora na področju narave. Že sedaj pa pri pripravi akcij nadzora upošteva usmeritve za inšpekcije iz Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015–2020.² V letu 2017 bomo na podlagi meril tudi za področje narave postopoma uvedli programiranje inšpekcijskih nadzorov, cilj teh pa bo usmeritev nadzora na pomembnejše obremenitve za naravo.

4.1.4 ZAKON O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH

Zakon ureja ravnanje z gensko spremenjenimi organizmi (v nadaljevanju: GSO) in določa ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje možnih škodljivih vplivov na okolje, zlasti glede ohranjanja biotske raznovrstnosti. Določa tudi ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na zdravje ljudi, ki bi lahko bili posledica dela z GSO v zaprtih sistemih, namernega sproščanja GSO v okolje ali dajanja GSO ali izdelkov, ki vsebujejo GSO ali so sestavljeni iz njih ali njihovih kombinacij, na trg.

Namen izvajanja nadzora na področju ravnanja z GSO je zagotoviti izvajanje zahtev zakonodaje in tako prispevati k doseganju ciljev, določenih v zadevnem zakonu.

Za potrebe izvajanja inšpekcijskega nadzora smo v preteklih letih strokovno usposobili dve inšpektorici, ki poleg nalog inšpekcijskega nadzora zaprtih sistemov izvajata tudi dela in naloge inšpekcijskega nadzora predpisov s področja varstva okolja (ZVO-1), urejanja voda (ZV-1) in ohranjanja narave (ZON). Na območju Slovenije je v Register GSO vpisanih 60 zaprtih sistemov, od katerih v desetih sistemih izvajajo delo v varnostnem razredu 2, v drugih pa delo v varnostnem razredu 1. Inšpekcijski nadzor nad delom z GSO v zaprtih sistemih je zastavljen tako, da se na tri do pet let opravi redni inšpekcijski pregled vsakega zavezanca, glede na uvrstitev v varnostni razred.

V letu 2017 bo inšpekcijski nadzor obsegal preverjanje zadrževalnih in drugih varnostnih ukrepov ter ugotavljanje morebitnih nepravilnosti glede uvrstitve dela v varnostni razred.

4.1.5 ZAKON O DIMNIKARSKIH STORITVAH

Zakon o dimnikarskih storitvah, katerega večina določb se je začela uporabljati 1. januarja 2017, je sistemsko uredil način izvajanja dimnikarskih storitev in plačilo zanje, pogoje in postopke za pridobitev licenc in dovoljenj za opravljanje dimnikarskih storitev, posebej je opredelil naloge dimnikarske družbe

(http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/voda/nacrt_upravljanja_voda/#c18222).

² [Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 - 2020](#)

(<http://www.natura2000.si/index.php?id=330>).

in dimnikarja ter obveznosti uporabnika. V Sloveniji tako prehajamo s koncesijskega na licenčni sistem opravljanja dimnikarskih storitev, cilji učinkovitega izvajanja dimnikarskih storitev pa so zagotavljati čim boljše kakovost zraka, varovanje zdravja, požarno varnost, večjo energetsko učinkovitost in ne nazadnje izboljšati ozaveščenost uporabnikov dimnikarskih storitev.

Zaradi dodatnega obsega nalog in obveznosti, ki jih zakon nalaga, je predvidena tudi dodatna kadrovska okrepitev. Inšpektorji za okolje se bodo pri nadzoru dimnikarskih družb osredotočali predvsem na vpise podatkov v evidence in zavarovanje odgovornosti. Inšpektorji bodo lahko uporabniku dimnikarskih storitev z odločbo naložili, naj odpravi ugotovljene pomanjkljivosti, ob tem se bo uporabnika lahko kaznovalo, če ne bo omogočil izvajanja dimnikarskih storitev. Pri nadzoru dimnikarjev bo pozornost inšpektorja osredotočena na izdajo zapisnikov o vseh izvedenih dimnikarskih storitvah in odgovorov dimnikarjev uporabnikom glede njihovih pripomb. Posebej so zahteve določene tudi za upravnika v večstanovanjskih stavbah.

4.2 IZHODIŠČA IN CILJI

V letu 2017 si je inšpekcija določila naslednje cilje:

- izboljšati kakovost dela na področju inšpekcijskega nadzora in ukrepanja zlasti z rednim izobraževanjem in usposabljanjem inšpektorjev, učinkovitejšim izvajanjem postopkov izvršb in mehanizma kontrolnih monitoringov;
- posodobitev in nadgradnjo internega informacijskega sistema;
- v celoti izveden nadzor obratov večjega tveganja za okolje (SEVESO) za zavezance za ravnanje z odpadki ter za naprave, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega (zavezanci IED), določen v Programu nadzora 2017–2019;
- postopno uvajanje programiranja nadzora tudi na drugih področjih;
- povečati aktivnosti na področju ravnanja z odpadki, odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode in nadzora posegov in dejavnosti, ki imajo vpliv na vode in naravo;
- preventivno delovanje, predvsem z obveščanjem na spletu in odzivnostjo na vprašanja in pobude novinarjev in strank;
- zagotoviti učinkovito pravno podlago za delovanje inšpekcije z aktivnim sodelovanjem pri pripravi predpisov.

4.3 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZORI

Načrtovanje rednega nadzora

Zakonodaja določa zelo široko področje dela Inšpekcije za okolje in naravo, kar posledično pomeni tudi izjemno veliko število zavezancev. Zaradi premajhnega števila inšpektorjev za okolje je osnovno izhodišče načrta dela zagotoviti sistematični nadzor nad pomembnimi viri obremenjevanja okolja.

V procesu načrtovanja se določi:

- kaj so področja nadzora inšpekcije;
- kdo so zavezanci;
- prioritete nadzora (nadzor nad katerim področjem in/ali katerimi zavezanci je pomembnejši glede na tveganje za okolje) in
- kaj želimo z načrtovanim nadzorom doseči (zagotavljanje skladnosti zavezancev, ocena skladnosti na določenem področju, ocena učinkovitosti zakonodajnih rešitev, zakonsko določene obveznosti nadzora idr.).

Pri izboru področja nadzora se upoštevajo zlasti:

- vpliv dejavnosti na okolje;
- zaveze za doseganje skladnosti z evropskim pravnim redom, ki jih mora zagotavljati Slovenija;
- cilje nacionalnih strategij, akcijskih načrtov, operativnih programov ipd.;
- zaznan obseg kršitev na posameznih področjih;
- ugotovitve monitoringov in
- analize obremenitev in vplivov na okolje.

Pri načrtovanju se določi tudi najučinkovitejši način izvedbe nadzora glede na zastavljeni cilj. Praviloma se zavezanec, ki pomenijo večje tveganje za okolje, uvrsti v redni nadzor in se jih glede na tveganje pregleduje v krajših ali daljših časovnih obdobjih. Lahko se načrtujejo tudi akcije nadzora, če so širše zaznane neskladnosti na posameznih področjih ali za zagotovitev celovitega pregleda na posameznem področju nadzora.

Večina predpisov ne določa obvezne redne letne periodike inšpekcijskega nadzora, vendar dosedanja praksa kaže pozitivne učinke take oblike dela. Izjema pri tem so obrati večjega tveganja za okolje, pri katerih je redni inšpekcijski nadzor že določen v Zakonu o varstvu okolja.

V ta namen smo izdelana merila za razvrstitev onesnaževalcev razporedili v tri kategorije (prioritete) glede vpliva njihove dejavnosti na okolje. Metodologijo smo razvijali nekaj let in sproti spremljali učinke ter po potrebi izvedli popravke.

I. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat letno.

II. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede najmanj enkrat na dve leti.

III. prioriteta: redni letni inšpekcijski nadzor zavezancev iz te kategorije se izvede v obdobju treh do petih let.

Področja dela ION

V preglednici so naštet delovna področja inšpekcije.

A KAKOVOST ZRAKA
A2 Nadzor kakovosti tekočih goriv in izvajanja ukrepov pospeševanja uporabe biogoriv
A3 Nadzor emisij hlapnih organskih snovi iz naprav, ki uporabljajo organska topila
A4 Drugo
B RAVNANJE Z ODPADKI
B1 Nadzor nad ravnanjem z odpadki (povzročitelji, zbiralci, predelovalci, odstranjevalci ...)
B2 Nadzor nad odlaganjem odpadkov na komunalnih in industrijskih odlagališčih
B3 Nadzor nad sežiganjem in sosežigom odpadkov
B4 Nadzor nad ravnanjem z odpadki in emisijami snovi v zrak iz proizvodnje titanovega dioksida
B5 Nadzor nad čezmejnimi pošiljanjem odpadkov
B6 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi olji
B7 Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem PCB/PCT
B8 Nadzor nad ravnanjem z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi
B9 Nadzor nad ravnanjem z odpadno električno in elektronsko opremo
B10 Nadzor nad ravnanjem z embalažo in odpadno embalažo

B11 Nadzor nad ravnanjem in odstranjevanjem materialov, ki vsebujejo azbest
B12 Nadzor nad ravnanjem z odpadki, ki nastajajo pri gradbenih delih
B13 Nadzor nad obremenjevanjem tal z vnašanjem odpadov
B14 Nadzor nad ravnanjem z organskimi kuhinjskimi odpadki
B15 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi
B16 Nadzor nad ravnanjem (predelavo) biološko razgradljivih odpadkov v kompost
B17 Nadzor nad vnosom nevarnih snovi in gnojil v tla
B18 Nadzor nad ravnanjem z odpadki iz zdravstvene dejavnosti in odpadnimi zdravili
B19 Nadzor nad ravnanjem z izrabljenimi motornimi vozili
B20 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi gumami
B21 Nadzor nad ravnanjem z ladijskimi odpadki
B22 Nadzor nad ravnanjem z rudarskimi odpadki
B23 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi fitofarmaceutskimi sredstvi
B24 Nadzor nad predelavo nenevarnih odpadkov v trdno gorivo
B25 Nadzor nad ravnanjem z odpadnimi nagrobnimi svečami
C VODE
C Kakovost voda, emisije snovi v vode
C1 Nadzor zavezancev s tehnološkimi odpadnimi vodami
C2 Nadzor zavezancev z biorazgradljivimi odpadnimi vodami (KČN > 2000PE, drugi tehnološki objekti)
C3 Nadzor onesnaževanja podzemne vode (z odvajanjem odpadne vode, uporaba fitofarmaceutskih sredstev in skladiščenjem tekočih nevarnih snovi)
C4 Nadzor vodovarstvenih območij vodonosnikov
C5 Drugo
D Urejanje voda in gospodarjenje z njimi
D1 Nadzor posegov na vodno in priobalno zemljišče ter varstvo voda
D2 Nadzor vodnih pravic (vodnih dovoljenj in koncesij) večjih uporabnikov vode
D3 Nadzor vodno-gospodarskih objektov
D4 Drug nadzor po Zakonu o vodah
E VARSTVO NARAVE
E1 Biotska raznovrstnost
E1.1 CITES (trgovanje, gojitev, posedovanje, označevanje)
E1.2 Zadrževanje v ujetništvu (bivalne razmere, živalski vrt, zatočišče, označevanje)
E2 Varstvo naravnih vrednot
E2.1 Varovana območja (Natura 2000, zavarovana območja, naravne vrednote, glive)
E2.2 Minerali in fosili
E2.3 Jame
E3 Vožnja v naravnem okolju
E3.1 Vožnja z motornimi vozili
F KEMIKALIJE IN GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI
F1 Nadzor nad ravnanjem s snovmi in odpadnimi snovmi, ki tanjšajo ozonski plašč
F2 Nadzor nad ravnanjem z gensko spremenjenimi organizmi v zaprtih sistemih
G INDUSTRIJSKO ONESNAŽEVANJE IN TVEGANJA
G1 Nadzor zavezancev, ki morajo imeti okoljevarstveno dovoljenje po 68. členu ZVO-1 (IPPC)
G2 Nadzor zavezancev, ki trgujejo z emisijskimi kuponi
G3 Nadzor nad obrati tveganja za okolje
G4 Nadzor emisij snovi v zrak iz nepremičnih virov, ki niso zajeti v F1
G5 Nadzor nad emisijami iz kurilnih naprav
G6 Drugo

H HRUP
H1 Nadzor obremenjevanja s hrupom
I ELEKTROMAGNETNA SEVANJA
I1 Nadzor elektromagnetnega sevanja (EMS)
J SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE
J1 Nadzor svetlobnega onesnaževanja

Programiranje nadzora SEVESO, odpadkov, zavezancev IED

Politika varstva okolja, ki jo opredeljuje Zakon o varstvu okolja, je usmerjena v zagotavljanje trajnostnega razvoja. Za doseg cilja politike varstva okolja mora biti poudarek inšpekcijskega nadzora na preprečevanju in zmanjševanju onesnaževanja pri viru, smotrni rabi naravnih virov in ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Izhodišče za načrtovanje inšpekcijskih pregledov je okoljski inšpekcijski načrt. Pravna podlaga za izdelavo okoljskega inšpekcijskega načrta za nadzor zavezancev IED sta 23. člen Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta o industrijskih emisijah (direktiva IED) in 156.a člen Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13).

Temelj načrta je opredelitev dejavnosti in naprav, ki povzročajo onesnaževanje večjega obsega. Na podlagi teh podatkov lahko inšpekcijski organ izvede oceno tveganja naprav, ki se upoštevajo pri določanju prednostnih nalog v inšpekcijskem nadzoru. Načrt mora zajeti vse obrate na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter se redno pregleduje in po potrebi posodablja. Vključevati mora postopke za pripravo programov za redne in izredne inšpekcijske preglede. Redni pregledi bodo temeljili na sistematičnem ocenjevanju okoljskih tveganj. Od ocene okoljskih tveganj bo odvisna pogostost inšpekcijskih pregledov, pri čemer časovni razmik med pregledoma na kraju samem ne sme presegati enega leta za najnevarnejše obrate in treh let za najmanj nevarne obrate.

Splošna ocena pomembnih okoljskih vprašanj

Pomembna okoljska vprašanja je treba opredeliti in ugotoviti stanje na posameznih področjih varstva okolja.

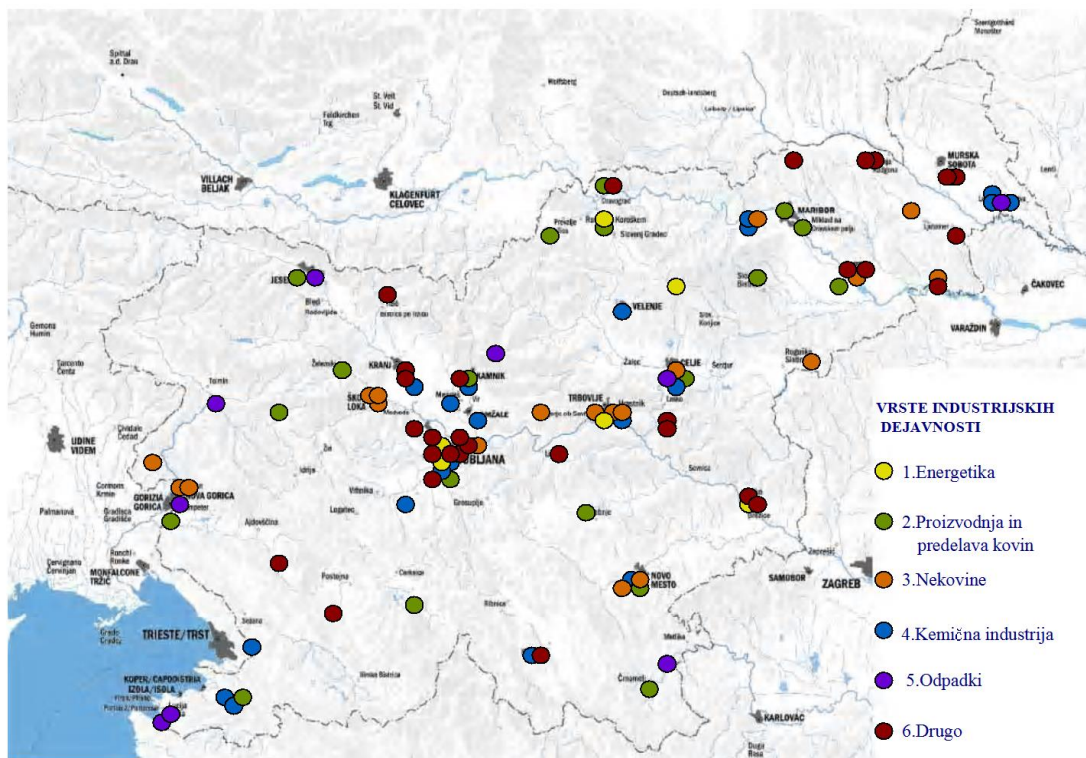
Pomembnejše naloge varstva okolja so predvsem:

- preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja;
- ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja;
- trajnostna raba naravnih virov;
- zmanjšanje rabe energije in večja uporaba obnovljivih virov energije;
- odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti;
- povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje ter opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi.

Za doseganje prej navedenih ciljev je treba na nacionalni in lokalni ravni:

- spodbujati taki proizvodnjo in porabo, ki prispevata k zmanjšanju obremenjevanja okolja;
- spodbujati taka razvoj in uporabo tehnologij, ki preprečujeta, odpravljata ali zmanjšujeta obremenjevanje okolja in rabo naravnih virov, ter dosledno uveljaviti načelo »onesnaževalec plača«;
- izvesti presojo stanja okolja in vplivov na okolje;
- vključiti sodelovanje javnosti.

Geografsko območje, ki ga zajema načrt dela ION, je področje celotne Slovenije.



Naprave, ki lahko povzročijo onesnaževanje večjega obsega. Vir: MOP.

4.3.1 REGISTER OBRATOV, KI JIH ZAJEMA OKOLJSKI NAČRT NADZORA OBRATOV IED

Vzpostavljen je register zavezancev IPPC: <http://okolje.arso.gov.si/ippc/vsebine/ippc-register>.

Dejavnosti industrije po direktivi IED so:

1. Energetika

- 1.1 Izgorevanje goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 50 MW ali več.
- 1.2 Rafiniranje nafte in plina.
- 1.3 Proizvodnja koksa.
- 1.4 Uplinjanje ali utekočinjanje:
 - (a) premoga;
 - (b) drugih goriv v napravah s skupno nazivno vhodno toplotno močjo 20 MW ali več.

2. Proizvodnja in predelava kovin

- 2.1 Praženje ali sintranje kovinskih rud (vključno s sulfidnimi rudami).
- 2.2 Proizvodnja surovega železa ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno z neprekinjenim litjem, z zmogljivostjo nad 2,5 tone na uro.
- 2.3 Predelava železa in jekla:

-
- (a) obratovanje obratov za vroče valjanje z zmogljivostjo nad 20 ton surovega jekla na uro;
 - (b) obratovanje kovačnic s kladivi, katerih energija je večja od 50 kilojoulov na kladivo in v katerih uporabljena toplotna moč presega 20 MW;
 - (c) nanašanje zaščitnih prevlek iz staljenih kovin z vložkom nad 2 toni surovega jekla na uro.
- 2.4 Obratovanje livarn železa in jekla s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 2.5 Predelava neželeznih kovin:
- (a) proizvodnja surovih neželeznih kovin iz rude, koncentratov ali sekundarnih surovin z metalurškimi, kemijskimi ali elektrolitskimi postopki;
 - (b) taljenje in legiranje neželeznih kovin, vključno z izrabljenimi izdelki za predelavo in obratovanjem livarn neželeznih kovin, s talilno zmogljivostjo nad 4 tone na dan za svinec in kadmij ali 20 ton na dan za vse druge kovine.
- 2.6 Površinska obdelava kovin ali plastičnih mas z uporabo elektrolitskih ali kemičnih postopkov v kadeh s prostornino nad 30 m³.

3. Nekovinska industrija

- 3.1 Proizvodnja cementa, apna in magnezijevega oksida:
- (a) proizvodnja cementnega klinkerja v rotacijskih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 500 ton na dan ali drugih pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan;
 - (b) proizvodnja apna v pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan;
 - (c) proizvodnja magnezijevega oksida v pečeh s proizvodno zmogljivostjo nad 50 ton na dan.
- 3.2 Proizvodnja azbesta ali izdelava azbestnih izdelkov.
- 3.3 Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 3.4 Taljenje mineralnih snovi, vključno s proizvodnjo mineralnih vlaken, s talilno zmogljivostjo nad 20 ton na dan.
- 3.5 Izdelava keramičnih izdelkov z žganjem, zlasti strešnikov, opek, ognjevzdržnih opek, ploščic, lončevine ali porcelana s proizvodno zmogljivostjo nad 75 ton na dan in/ali zmogljivostjo peči nad 4 m³ in z vložkom v posamezno peč nad 300 kg/m³.

4. Kemična industrija

- 4.1 Proizvodnja organskih kemikalij, kot so:
- (a) enostavni ogljikovodiki (ciklični ali aciklični, nasičeni ali nenasičeni, alifatski ali aromatski);
 - (b) ogljikovodiki z vezanim kisikom, kot so alkoholi, aldehidi, ketoni, karboksilne kisline, estri, zmesi estrov, acetati, etri, peroksidi in epoksi smole;
 - (c) ogljikovodiki z vezanim žveplom;
 - (d) ogljikovodiki z vezanim dušikom, kot so amini, amidi, dušikove, nitro- ali nitratne spojine, nitrili, cianati, izocianati;
 - (e) ogljikovodiki z vezanim fosforjem;
 - (f) halogenirani ogljikovodiki;
 - (g) organokovinske spojine;
 - (h) plastične mase (polimeri, sintetična vlakna in vlakna na osnovi celuloze);
 - (i) sintetične gume;
 - (j) barve in pigmenti;
 - (k) površinsko aktivne snovi.
- 4.2 Proizvodnja anorganskih kemikalij, kot so:
- (a) plini, kot so amoniak, klor ali vodikov klorid, fluor ali vodikov fluorid, ogljikovi oksidi, žveplove spojine, dušikovi oksidi, vodik, žveplov dioksid, karbonilklorid;
 - (b) kisline, kot so kromova kislina, fluorovodikova kislina, fosforjeva kislina, dušikova kislina, klorovodikova kislina, žveplova kislina, oleum, žveplasta kislina;
 - (c) baze, kot so amonijev hidroksid, kalijev hidroksid, natrijev hidroksid;
 - (d) soli, kot so amonijev klorid, kalijev klorat, kalijev karbonat, natrijev karbonat, perborat, srebrov nitrat;

(e) nekovine, kovinski oksidi ali druge anorganske spojine, kot so kalcijev karbid, silicij in silicijev karbid.

4.3 Proizvodnja fosfornih, dušikovih in kalijevih gnojil (enostavnih ali sestavljenih).

4.4 Proizvodnja sredstev za varstvo rastlin ali biocidov.

4.5 Proizvodnja farmacevtskih izdelkov, vključno s polizdelki.

4.6 Proizvodnja eksplozivnih snovi.

5. Ravnanje z odpadki

5.1 Odstranjevanje ali predelava nevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 10 ton na dan, ki obsega eno ali več naslednjih dejavnosti:

- (a) biološko obdelavo;
- (b) fizikalno-kemijsko obdelavo;
- (c) mešanje pred izvedbo katerekoli druge dejavnosti iz točk 5.1 in 5.2;
- (d) prepakiranje pred izvedbo katerekoli druge dejavnosti iz točk 5.1 in 5.2;
- (e) pridobivanje topil/regeneracijo;
- (f) recikliranje/pridobivanje anorganskih snovi, razen kovin ali kovinskih spojin;
- (g) regeneracijo kislin ali baz;
- (h) predelavo sestavin, uporabljenih za zmanjšanje onesnaženosti;
- (i) predelavo sestavin iz katalizatorjev;
- (j) ponovno rafiniranje olja ali druge ponovne uporabe olja;
- (k) površinsko zajezitev.

5.2 Odstranjevanje ali predelava odpadkov v sežigalnici odpadkov ali napravi za sosežig odpadkov:

- (a) za nenevarne odpadke z zmogljivostjo nad 3 tone na uro;
- (b) za nevarne odpadke z zmogljivostjo nad 10 ton na dan.

5.3 (a) Odstranjevanje nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 50 ton na dan, ki obsega eno ali več naslednjih dejavnosti, razen dejavnosti iz Direktive Sveta 91/271/EGS z dne 21. maja 1991 o čiščenju komunalne odpadne vode (UL, L 135, 30. 5. 1991, str. 40).

- (i) biološko obdelavo;
- (ii) fizikalno-kemijsko obdelavo;
- (iii) predhodno obdelavo odpadkov za sežig ali sosežig;
- (iv) obdelavo žindre in pepela;
- (v) obdelavo kovinskih odpadkov, vključno z odpadno električno in elektronsko opremo ter izrabljenimi vozili in njihovimi deli, v drobilnikih;

(b) Odstranjevanje ali kombinacija odstranjevanja in predelave nenevarnih odpadkov z zmogljivostjo nad 75 ton na dan, ki obsega eno ali več naslednjih dejavnosti, razen dejavnosti iz Direktive 91/271/EGS:

- (i) biološko obdelavo;
- (ii) predhodno obdelavo odpadkov za sežig ali sosežig;
- (iii) obdelavo žindre in pepela;
- (iv) obdelavo kovinskih odpadkov, vključno z odpadno električno in elektronsko opremo ter izrabljenimi vozili in njihovimi deli, v drobilnikih.

Če je anaerobna presnova edina dejavnost obdelave odpadkov, ki se izvaja, je prag zmogljivosti za to dejavnost 100 ton na dan.

5.4 Odlagališča odpadkov, opredeljenih v točki (g) člena 2 Direktive Sveta 1999/31/ES z dne 26. aprila 1999 o odlaganju odpadkov na odlagališčih (UL, L 182, 16. 7. 1999, str. 1), ki sprejmejo več kot 10 ton odpadkov na dan ali s skupno zmogljivostjo nad 25.000 ton, razen odlagališč za inertne odpadke.

5.5 Začasno skladiščenje nevarnih odpadkov, ki niso zajeti v točki 5.4, do začetka ene izmed dejavnosti iz točk 5.1, 5.2, 5.4 in 5.6 s skupno zmogljivostjo nad 50 ton, razen začasnega skladiščenja na mestu nastanka odpadkov do začetka zbiranja.

5.6 Podzemno skladiščenje nevarnih odpadkov s skupno zmogljivostjo nad 50 ton.

6. Druge dejavnosti

6.1 Proizvodnja v industrijskih obratih:

- (a) papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov;
- (b) papirja ali kartona, s proizvodno zmogljivostjo nad 20 ton na dan;
- (c) ene ali več naslednjih plošč na lesni podlagi: usmerjene pramenske plošče, iverne ali vlaknene plošče s proizvodno zmogljivostjo nad 600 m³ na dan.

6.2 Predhodna obdelava (postopki, kot so pranje, beljenje, mercerizacija) ali barvanje tekstilnih vlaken ali tkanin, katerih zmogljivost obdelave presega 10 ton na dan.

6.3 Strojenje kož, katerih zmogljivost obdelave presega 12 ton končnih izdelkov na dan.

6.4 (a) Obratovanje klavnic z zmogljivostjo zakola več kot 50 ton na dan;

- (b) Obdelava in predelava, razen pakiranja, naslednjih surovin, predhodno obdelanih ali neobdelanih, za proizvodnjo živil ali krme iz:

- (i) le živalskih surovin (razen mleka) s proizvodno zmogljivostjo več kot 75 ton končnih izdelkov na dan;

- (ii) le rastlinskih surovin, s proizvodno zmogljivostjo več kot 300 ton končnih izdelkov na dan ali 600 ton na dan, če obrat deluje več kot 90 zaporednih dni katero koli leto;

- (iii) živalskih in rastlinskih surovin, v kombiniranih in posameznih proizvodih, s proizvodno zmogljivostjo končnih izdelkov, ki presega:

- 75 ton na dan, če je A enako 10 ali več, ali

- $(300 - (22,5 \times A))$ ton na dan v vseh drugih primerih,

pri čemer je „A“ odstotni delež živalskih surovin (v odstotku teže) v proizvodni zmogljivosti končnih izdelkov.

Embalaža ni všteta v končno težo proizvoda.

Izjema je, če je surovina samo mleko.

- (c) Izključno obdelava in predelava mleka, če je količina zbranega mleka več kot 200 ton na dan (povprečna vrednost na letni ravni).

6.5 Odstranjevanje ali predelava živalskih trupel ali živalskih odpadkov z zmogljivostjo predelave več kot 10 ton na dan.

6.6 Intenzivna reja perutnine ali prašičev:

- (a) z več kot 40 000 mesti za perutnino;

- (b) z več kot 2 000 mesti za prašiče pitance (težje od 30 kg) ali

- (c) z več kot 750 mesti za plemenske svinje.

6.7 Površinska obdelava snovi, predmetov ali izdelkov z uporabo organskih topil, zlasti za apreturo, tiskanje, premazovanje, razmaščevanje, impregniranje proti vlagi, lepljenje, barvanje, čiščenje ali impregniranje s porabo več kot 150 kg organskih topil na uro ali več kot 200 ton na leto.

6.8 Proizvodnja ogljika (antracita) ali elektrografita s sežiganjem ali grafitizacijo.

6.9 Zajemanje tokov CO₂ iz naprav, navedenih v tej direktivi, za namene geološkega shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES.

6.10 Konzerviranje lesa in lesnih proizvodov s kemikalijami s proizvodno zmogljivostjo, večjo od 75 m³ na dan, in ne zgolj obdelava proti modrivosti lesa.

6.11 Neodvisna obdelava odpadne vode, ki je ne ureja Direktiva 91/271/EGS, ki jo odreja obrat iz poglavja II.

Priprava programa za redne okoljske inšpekcijske preglede na podlagi ocene tveganja in poročila o rednem inšpekcijskem pregledu

Inšpekcija za okolje in naravo za izračun ocene tveganja obratov IED uporablja programsko orodje IRAM (Integrated Risk Assessment Method), ki je bilo razvito v okviru projekta IMPEL IED – IRAM Inspection Programme. Izbranih je osem meril za izračun ocene tveganja. Po vsakem rednem inšpekcijskem pregledu obrata IED se pripravi poročilo, ki opisuje pomembne ugotovitve glede skladnosti obrata s pogoji dovoljenja in sklepne ugotovitve glede tega, ali je potrebno nadaljnje ukrepanje. V treh mesecih po obisku se tudi javnosti omogoči dostop do končnega poročila tega inšpekcijskega pregleda.

4.3.2 OBRATI SEVESO

Inšpekcija za okolje in naravo je v skladu s 156.b členom Zakona o varstvu okolja v načrt dela vključila tudi nadzor nad obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje.

Redni letni nadzor obratov večjega tveganja za okolje se bo izvajal enkrat letno, nadzor obratov manjšega tveganja za okolje pa enkrat na tri leta.

Splošna ocena varstva pred večjimi nesrečami

Ocena varstva pred večjimi nesrečami temelji na podatkih preteklih inšpekcijskih nadzorov v obratih večjega in manjšega tveganja za okolje. Varstvo pred večjimi nesrečam je v splošnem zadovoljivo, saj v zadnjih nekaj letih v Sloveniji ni bilo večje nesreče z nevarnimi snovmi, o kateri bi morali poročati Evropski uniji. Seveda je še vedno priložnost za izboljšanje stanja varnosti pred večjimi nesrečami, predvsem v boljšem sodelovanju med obrati in lokalno skupnostjo.

Geografsko območje in seznam obratov, ki ga zajema

Načrt zajema vse obrate večjega in manjšega tveganja za okolje v Sloveniji. Seznam vseh obratov tveganja za okolje je na naslednji povezavi:

<http://okolje.arso.gov.si/ipcc/uploads/dokumenti/Seveso2016/Register%20obratov21oktober%202016.pdf>.

Seznam skupin obratov z možnimi verižnimi učinki v skladu s predpisom

IRSOP ni seznanjen s skupinami obratov, v katerih bi bili možni verižni učinki.

Seznam obratov, za katere bi lahko posamezna zunanja tveganja ali viri nevarnosti povečali tveganje ali posledice večje nesreče

Informacije o takih obratih niso na voljo.

Postopki rednega inšpekcijskega nadzora

Do izdelave meril za oceno tveganja, resnosti posledic možnih večjih nesreč ali druge metodologije za določitev pogostosti nadzora obratov tveganja je pogostost inšpekcijskega nadzora nad viri večjega tveganja vsaj enkrat na leto, pogostost inšpekcijskega nadzora nad viri manjšega tveganja pa vsaj enkrat vsako tretje leto.

Pregled obratov večjega tveganja za okolje v letu 2017 bo zajemal:

-
1. preverjanje podatkov o prisotnih količinah in lastnih nevarnih snoveh;
 2. preverjanje usklajenosti informacije za javnost o varnostnih ukrepih;
 3. ugotovitve, ali so v bližini obrata tudi drugi obrati ali naprave, ki bi lahko povzročile verižni učinek;
 4. preverjanje usposobljenosti zaposlenih za ravnanje ob večjih nesrečah z nevarnimi snovmi.

Pregled obratov manjšega tveganja za okolje v letu 2017 bo zajemal:

1. preverjanje količin in lastnosti prisotnih nevarnih snovi;
2. preverjanje implementacije zasnove zmanjšanja tveganja za okolje;
3. preverjanje izvajanja splošnih varnostnih ukrepov;
4. pregled informacije za javnost o varnostnih ukrepih.

Način sodelovanja med inšpekcijskimi organi

Pri pregledu lahko po potrebi sodelujejo tudi inšpektorji, ki nadzirajo obrate tveganja po drugih predpisih (iz Inšpektorata RS za delo, Urada RS za kemikalije, Inšpektorata RS za notranje zadeve, Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami ali Inšpektorata RS za infrastrukturo).

4.3.3 ZAVEZANCI ZA RAVNANJE Z ODPADKI

S spremembo Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 92/13) je treba v skladu s 156. členom pripraviti program nadzora za zavezance, ki imajo okoljevarstveno dovoljenje ali potrdilo za ravnanje z odpadki iz 20. člena Zakona o varstvu okolja, ta program zajema triletno obdobje.

V obdobju 2017–2019 bo Inšpekcija za okolje in naravo izvajala nadzor nad predelovalci in odstranjevalci odpadkov; nadzor bo vključeval tudi zavezance, ki imajo pridobljena potrdila za ravnanje z odpadki (zbiralci, prevozniki, trgovci, posredniki). Za presojo večjih zavezancev ravnanja z odpadki bo inšpekcija uporabila programsko orodje IRAM (Integrated Risk Assessment Method), preostale zavezance pa se bo presojalo v okviru računalniške aplikacije PLAN.

4.3.4 POŠILJANJE ODPADKOV PREK MEJA

Z ustreznim načrtovanjem se lahko zagotovijo potrebne zmogljivosti za izvajanje inšpekcijskih nadzorov in se učinkovito preprečujejo nezakonite pošiljke odpadkov tako v smislu varovanja okolja kot zdravja ljudi. S tem namenom je bila z Uredbo 660/2014 spremenjena Uredba 1013/2006 o pošiljkah odpadkov, ki predpisuje pripravo načrtov za izvajanje inšpekcijskih nadzorov.

V skladu z Uredbo 660/2014 se pripravi načrt inšpekcijskih nadzorov za organe, ki so pristojni za izvajanje nadzora nad pošiljkami odpadkov prek meja.

Inšpekcijski načrt se nanaša na naslednje predpise:

1. Uredbo 1013/2006 o pošiljkah odpadkov;
2. Uredbo 1418/2007 glede izvoza nekaterih odpadkov za predelavo iz Priloge III ali IIIA k Uredbi (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta v nekatere države, za katere se Sklep OECD o nadzoru prehoda odpadkov prek meja ne uporablja;
3. Uredbo o izvajanju Uredbe 1013/2006 o pošiljkah odpadkov;
4. Sklep Sveta OECD C(2001)107/končen o spremembah Sklepa OECD C(92)39/končen o nadzoru prehoda odpadkov za predelavo preko meja in
5. Baselsko konvencijo.

Pristojni organ in nadzorni organi, kontaktne osebe:

Pristojni organ v RS:	Inšpektorat RS za okolje in prostor Dunajska cesta 58 1000 Ljubljana tel.: 01 777 0084 telefaks: 01 420 4483 e-naslov: tfs.irsop@gov.si
Kontaktne osebe:	Nada Suhadolnik Gjura tel.: 01 777 0086 e-naslov: nada.suhadolnik-gjura@gov.si
Pošiljke iz RS – izvoz:	Romana Turk tel.: 01 777 0087 e-naslov: romana.turk@gov.si
Pošiljke v RS – uvoz:	Marija Fele Beuermann tel.: 01 777 0085 e-naslov: marija.fele-beuermann@gov.si
Pošiljke čez RS – tranzit čez RS:	Marija Fele Beuermann tel.: 01 777 0085 e-naslov: marija.fele-beuermann@gov.si Romana Turk tel.: 01 777 0087 e-naslov: romana.turk@gov.si
	Dosegljivost: od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.00

Cilji in prednostne naloge inšpekcijskih nadzorov, vključno z opisom, kako so te prednostne naloge opredeljene:

Cilji inšpekcijskih nadzorov so:

- delovanje zavezancev v skladu z zakonodajo;
- preprečevanje nezakonitih pošiljk odpadkov;
- varovanje okolja in zdravja ljudi;
- preprečevanje nelojalne konkurence na trgu z odpadki.

Prednostne naloge so opredeljene na podlagi ugotovitev nadzorov iz preteklih let, analize podatkov o nezakonitih pošiljkah odpadkov in ugotovljenega stanja na terenu.

a) Geografsko območje, ki ga zajema ta načrt inšpekcijskih nadzorov

Inšpekcijski načrt zajema področje celotne Slovenije.



b) Informacije o načrtovanih inšpekcijskih nadzorih, vključno s fizičnimi pregledi

Med letoma 2017 in 2019 bo letno opravljenih 80 rednih inšpekcijskih nadzorov v podjetjih in 16 skupnih akcij nadzora, v katerih bodo sodelovali pristojni organ in nadzorni organi. V primeru ugotovljenih nepravilnosti na rednih pregledih bodo v podjetjih opravljeni kontrolni pregledi. Izredni pregledi bodo v podjetjih opravljeni v primeru prejetih prijav oziroma informacij o nezakonitih pošiljkah odpadkov.

c) Naloge, dodeljene posameznemu organu, udeležnemu pri inšpekcijskih nadzorih

Naloge nadzornih organov so opredeljene v izvedbeni uredbi.

Naloge Inšpektorata RS za okolje in prostor:

- opravljanje inšpekcijskih pregledov objektov in podjetij v okviru pristojnosti v skladu z drugim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006;

-
- naključna preverjanja pošiljk odpadkov ali z njimi povezane predelave ali odstranjevanja;
 - odločanje, ali je pošiljka glede na predpise nezakonita;
 - sodelovanje pri preprečevanju in preiskovanju nezakonitih pošiljk odpadkov na dvostranski ali večstranski ravni s pristojnimi organi nadzora drugih držav v skladu s petim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006 in sprejemanje ukrepov inšpekcijskega nadzora na podlagi zahtev drugih držav članic EU v skladu s sedmim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006;
 - vodenje koordinacije pristojnih organov za izvajanje nadzora iz 14. člena in usklajevanje skupnih akcij nadzora ter
 - priprava načrta inšpekcijskih nadzorov za nadzorne organe v skladu z drugim odstavkom 50. člena Uredbe 1013/2006, ki se pregleda vsake tri leta in po potrebi posodablja.

Finančna uprava in Policija opravljata nadzor nad:

- dokumenti, ki morajo spremljati pošiljko odpadkov v skladu z Uredbo 1013/2006/ES in izvedbeno uredbo;
- dokumenti, ki jih države, ki niso članice OECD, zahtevajo za uvoz na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. 1418/2007 z dne 29. novembra 2007 glede izvoza nekaterih odpadkov za predelavo iz Priloge III ali IIIA k Uredbi (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta v nekatere države, za katere se Sklep OECD o nadzoru prehoda odpadkov prek meja ne uporablja (UL, L 316 z dne 4. 12. 2007, str. 6);
- usklajenostjo odpadkov, ki so predmet pošiljke, s podatki, navedenimi v izvodu transportnega dokumenta, pisnem soglasju pristojnega organa oziroma dokumentu iz priloge VII Uredbe 1013/2006 in
- pravilno označenostjo prevoznih sredstev, ki prevažajo odpadke v skladu s šestim odstavkom 8. člena Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov.

Finančna uprava in Policija začasno zadržita pošiljko odpadkov in dokumente o prevozu, če za pošiljko obstaja sum, da je nezakonita, do pisnega obvestila Inšpektorata oziroma največ za obdobje dveh ur.

Nadzorni organi imajo pravico do odvzema vzorcev ali odreditve odvzema akreditirani osebi, s katero je zadevno Ministrstvo za okolje in prostor sklenilo pogodbo za vzorčenje in izvajanje analiz.

Nadzorni organi imajo pravico vpogleda v:

- prijavni dokument in kopijo transportnega dokumenta, pisna soglasja, ki so jih izdali pristojni organi in ki vsebujejo ustrezne pogoje v zvezi s pošiljkami odpadkov,
- dokument iz priloge VII Uredbe 1013/2006 in
- dokazila iz četrtega a do četrtega c odstavka 50. člena Uredbe 1013/2006/.

Nadzorni organi lahko za izvajanje nadzora zahtevajo informacije, navedene v prvem in drugem odstavku 18. člena Uredbe 1013/2006, o pošiljkah odpadkov, ki so poslani v skladu z 18. členom Uredbe 1013/2006. Oseba, ki organizira pošiljko odpadkov, prejemnik in upravljavec objekta za predelavo ali odstranjevanje, ki sprejme odpadke, morajo na zahtevo nadzornih organov te informacije poslati pravočasno in v roku, ki ga določijo ti organi.

Inšpektorat, Finančna uprava in Policija si o odkritih nezakonitih pošiljkah odpadkov medsebojno izmenjujejo informacije, skladno s protokolom, ki ga potrdijo predstojniki pristojnih nadzornih organov.

d) Dogovori o sodelovanju med organi, udeleženi pri inšpekcijskih nadzorih

Veljavni dogovor o sodelovanju med nadzornimi organi se bo zaradi spremembe Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o pošiljkah odpadkov ustrezno spremenil.

e) Informacije o izobraževanju inšpektorjev glede zadev v zvezi z inšpekcijskimi nadzori

V obdobju 2017–2019 bodo letno izvedena skupna izobraževanja za predstavnike pristojnega in nadzornih organov, poleg tega pa bodo izobraževanja potekala tudi za ciljne skupine predstavnikov posameznih organov.

f) Informacije o človeških, finančnih in drugih virih za izvajanje tega načrta inšpekcijskih nadzorov

Inšpektorat RS za okolje in prostor bo izvajal nadzor s petimi inšpektorji za okolje. Ocenjeni strošek* izvedenih pregledov je približno 80.000 €/letno.

* Strošek posameznega pregleda = letni strošek Inšpekcije za okolje in naravo /število vseh pregledov

* število pregledov na posameznem področju.

4.4 IZREDNI NADZORI INŠPEKCIJE ZA OKOLJE IN NARAVO

Izredni inšpekcijski nadzori so opravljeni kot odziv na prejete prijave in pobude. Ker števila prijav ni mogoče predvideti in tudi števila teh nadzorov ni mogoče vnaprej načrtovati, smo porabo časa, potrebnega za obravnavo prijav, ocenili glede na izkušnje iz preteklih let. Inšpekcija prejme vsako leto veliko prijav, pobud in zahtev za razna poročila, katerih vsebina in zahtevnost sta zelo različni. Glede na prvi odstavek 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru, da mora inšpektor obravnavati prijave, pritožbe, sporočila in druge navedbe iz svoje pristojnosti, in ob upoštevanju kadrovske omejitve inšpekcije so bile konec leta 2015 sprejete in januarja 2017 dopolnjene usmeritve za vrstni red obravnave prijav na področju dela inšpektorjev za okolje, v skladu s katerimi inšpektorji razvrščajo prijave v štiri prioritete glede na tveganje. V najvišjo prioriteto obravnavo spadajo prijave, iz katerih je mogoče razbrati, da so ogroženi zdravje in življenje ljudi ter javna varnost ali da to vpliva na premoženje večje vrednosti, torej ko gre za nujne ukrepe v javnem interesu, pri čemer je upravičena tudi ustna odločba (144. člen in 211. člen ZUP). Prijave prve prioritete imajo prednost pred rednim delom. Po opravljenem rednem delu inšpektor nadaljuje obravnavo prijav po prioritetni opredelitvi od druge do četrte skupine.

Praviloma se izredni nadzori izvajajo nenapovedano, na kraju samem in so ozko usmerjeni le na vsebino prijave.

4.4.1 IZREDNI OKOLJSKI INŠPEKCIJSKI NADZORI OBRATOV IED

Izredni nadzori se izvajajo z namenom preiskave resnih okoljskih pritožb, resnih okoljskih nesreč, izrednih dogodkov in primerov neskladnosti takoj, ko je mogoče in kjer je primerno, pred izdajo, ponovnim preverjanjem ali posodobitvijo dovoljenja.

4.4.2 POSTOPKI IZREDNIH INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOSEVESO OBRATOV

V primeru prejetih obvestil o nesrečah pri viru tveganja, o skorajšnjih nesrečah pri viru tveganja ali pritožb glede nevarnosti možnih večjih nesreč pri virih tveganja se inšpekcijski pregledi praviloma opravijo nenapovedano.

V primeru večjih nesreč mora inšpektor za okolje po izvedbi ukrepov, ki se izvedejo skladno z načrti zaščite in reševanja, določenimi s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, čim prej opraviti pregled vira tveganja.

V primeru obvestila o resnih pomanjkljivostih ali o skorajšnji nesreči na področju vira tveganja je treba čim prej opraviti inšpekcijski pregled vira tveganja. V primeru resnih pritožb glede nevarnosti večjih nesreč na področju vira tveganja je treba čim prej opraviti inšpekcijski pregled vira tveganja.

4.5 DRUGI NADZORI

V to kategorijo spadajo aktivnosti inšpektorja, ki jih inšpektor ne opravi na terenu oziroma kraju samem, so pa povezane z nalogami inšpekcijskega nadzora. To so predvsem aktivnosti, povezane s prekrškovnim postopkom (zaslišanje strank), pregledom dokumentacije (poročila, monitoringi) in pripravo na inšpekcijski nadzor.

4.6 UKREPI ZA POVEČANJE UČINKOVITOSTI ION

Izobraževanje

Temelj dobrega dela tvorijo strokovno izobraženi in samozavestni inšpektorji, ki le z nenehnim strokovnim izpopolnjevanjem sledijo zakonodajnim in tehnološkim spremembam v družbi. Glede na to vsako leto izvajamo interna izobraževanja, s katerimi poskušamo zadostiti potrebo na tem področju. Pomembno vlogo ima tudi samoizobraževanje. Poleg strokovnega izobraževanja je pomembno izobraževanje na postopkovnem področju (prekrškovni postopek, ZUP, upravno poslovanje).

Strokovno izobraževanje bo v letu 2017 zajemalo vsebine na področju ravnanja z odpadki, kakovosti zraka, vod, narave in industrijskega onesnaževanja. Izvedena bodo tudi interna izobraževanja na posameznih delovnih področjih.

Eden izmed načinov izobraževanja je tudi sodelovanje inšpektorjev v mednarodnih projektih, ki potekajo v okviru organizacije IMPEL (<http://www.impel.eu/>). Letos je predvidenih več projektov (na področjih, kot so načrtovanje in izvajanje inšpekcijskega dela, direktiva IED, odlagališča odpadkov, čezmejno pošiljanje odpadkov, biodiverzitet, vode itd.), v katerih bodo inšpektorji sodelovali kot člani projektnih skupin oziroma kot udeleženci posameznih delavnic, ki bodo izvedene v okviru projektov.

Kontrolni monitoring

V skladu s tretjim odstavkom 157. člena ZVO-1 ima inšpektor pravico odrediti izvedbo kontrolnega monitoringa. Izredni monitoring se odredi predvsem pri zavezancih, pri katerih inšpektor dvomi o pravilnosti rezultatov rednega monitoringa in kadar je za zavezanca na Inšpekcijo za okolje in naravo prispelo več prijav onesnaževanja okolja z različnimi emisijami.

Izvršba s prisilitvijo

Sprememba ZVO-1 konec leta 2009 je prinesla spremembe v vodenju izvršilnih postopkov, saj je določila možnost, da inšpektorji za okolje v postopku izvršbe s prisilitvijo izrekajo precej višje denarne kazni, kot jih v tem postopku določa Zakon o splošnem upravnem postopku. Novost tega predpisa je tudi zastavna pravica, ki jo lahko inšpektor uporabi v izvršilnem postopku.

Izvršilni postopki po drugi osebi

V letu 2017 bomo v okviru razpoložljivih sredstev nadaljevali izvršilne postopke po drugi osebi, predvsem pri odstranjevanju nedovoljeno odloženih odpadkov in nedovoljenih posegih v vodna in priobalna zemljišča ali na njih.

Inšpekcija za okolje in naravo ima omejena finančna sredstva za izvedbo izvršilnih postopkov po drugi osebi. Zato se bodo tudi v prihodnje po izdanem sklepu o dovolitvi izvršbe inšpekcijskim zavezancem praviloma vedno izdajali sklepi o založitvi sredstev. Izvršba po drugi osebi se bo izjemoma lahko opravila tudi brez izdanega sklepa o predhodni založitvi sredstev, če bo to potrebno na podlagi posebni okoliščin primera in če bodo zagotovljena potrebna finančna sredstva. Tako se bo v letu 2017 v okviru posebej zagotovljenih sredstev nadaljevala izvršba gum na Dravskem polju, kjer je treba odstraniti še približno 15.000 ton nezakonito odloženih odpadnih gum.

Preventivno delovanje

Pomembno področje dela inšpekcije je obveščanje javnosti, kar tvori preventivno delovanje inšpekcijskega organa, kot to določa Zakon o inšpekcijskem nadzoru. Dosedanje izkušnje kažejo, da je precejšnji del naših aktivnosti usmerjen v pripravo odgovorov in pojasnil v zvezi s prijavi in vprašanji pobudnikov, ki se nanašajo na delovna področja, ki niso v pristojnosti nadzora inšpekcije in so velikokrat posledica nepoznavanja delovnega področja inšpekcije ali pomanjkanja informacij v zvezi z njenimi pristojnostmi. Pogosto pri nadzoru ugotovljamo pomanjkljivo poznavanje oziroma nepoznavanje okoljevarstvenih predpisov celo pri inšpekcijskih zavezancih, predvsem malih podjetjih, samostojnih podjetnikih posameznikih in fizičnih osebah. Številni zavezanci so slabo seznanjeni z vsebino predpisov ali jih sploh ne poznajo, zato inšpektorji poleg nadzorne funkcije zelo pogosto opravljajo tudi naloge seznanjanja in obveščanja zavezancev s predpisi.

Za zmanjšanje števila prijav oziroma vprašanj in za doseg višje stopnje usklajenosti s predpisi s področja varstva okolja pri nekaterih ciljnih skupinah z objavami na spletni strani inšpektorata (<http://www.iop.gov.si/>) in z drugimi oblikami obveščanja seznanjamo pobudnike, izvajalce dejavnosti in posegov v okolje in naravo ter širšo javnost tako o našem delu kot o njihovih zakonskih obveznostih na področju varstva okolja.

Zakonodajni postopek

Priprava predpisa in njegov prenos v prakso ima več faz, pri čemer imajo pomembno vlogo tudi nadzorni organi, saj zakonodajalec le prek njih dobi pravo informacijo o izvršljivosti predpisa in stopnji njegovega izvajanja. Inšpekcija za okolje in naravo je torej končni člen v sklenjeni verigi prenosa informacij o učinkovitosti zakonodajnih rešitev. Že do zdaj smo se aktivno vključevali v postopke priprave zakonodaje s predlogi za izboljšanje določb in glede na ugotovljeno dejansko stanje na terenu opozarjali na nedorečenosti in nedoslednosti v obstoječi zakonodaji. Poleg vsebinskih predlogov je inšpekcija ob pripravi posameznih predpisov glede na že zelo obsežno zakonodajo na področju varstva okolja zakonodajalca opozarjala na nujnost kadrovske okrepitve po sprejetju novega predpisa in uvedbe dvostopenjskega nadzora (država/lokalna skupnost). V delu, ki se nanaša na nadzor ravnanja z odpadki, emisij snovi v vode in oskrbe s pitno vodo, je nujno treba narediti popravke zakonodaje, iz katere bo nedvoumno jasna razmejitev pristojnosti državnega in lokalnega nadzora. Le tako se bo prekinila praksa nepotrebnega odstopanja zadev med organi. Popravki so nujni tudi na področju ravnanja z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih. Žal ugotovljamo, da večjih sprememb stanja na tem področju še ni. Ne glede na to bomo tudi leta 2017 nadaljevali prizadevanja za zakonodajne spremembe, ki bodo omogočile učinkovit inšpekcijski nadzor.

4.7 KOORDINIRANE AKCIJE

Koordinirane akcije so del vnaprej načrtovanih aktivnosti in spadajo v kategorijo rednega dela. Za vsako akcijo se določijo izhodišča in cilji ter pripravijo usmeritve za delo glede vodenja postopkov in ukrepanja. Akcije sočasno potekajo na področju celotne države, so časovno omejene in imajo jasno določeno vsebino. Po koncu akcije se izdelata analiza in poročilo.

Prednosti takega načina dela so v:

- sistematičnem nadzoru posameznega področja dela;
- pridobivanju povratnih informacij glede izvršljivosti in stopnje izvajanja predpisa;
- poenotenem nadzoru in ukrepanju.

Akcije nadzora se bodo izvajale na vseh področjih dela, poleg tega bo inšpekcija sodelovala tudi v akcijah nadzora, ki bodo potekale v okviru Inšpekcijskega sveta oziroma posameznih regijskih koordinacij inšpekcij. Poleg tega se bo odzivala na pobude posameznih inšpekcij oziroma nadzornih organov, kot sta Policija in FURS.

Seznam akcij nadzora se pripravlja vsako leto posebej in je del letnih načrtov dela Inšpektorata. V letu 2017 bo inšpekcija predvidoma izvedla akcije na teh področjih:

- nadzor nad doseganjem zahtev za gradnjo javnega kanalizacijskega omrežja po aglomeracijah in gradnjo čistilnih naprav glede na pretečene roke po veljavni zakonodaji – nadaljevanje akcije iz let 2015 in 2016;
- oskrba s pitno vodo;
- zbiranje odpadnih nagrobnih sveč;
- raba vode – termalne in termomineralne vode;
- ocena odpadkov na odlagališčih odpadkov;
- nadzor nad nelegalnim lovom jamskih živali in odpadki po ZVPJ in ZON;
- čezmejno pošiljanje odpadkov (TFS).

4.8 KOLIČINSKA OPREDELITEV NAČRTA NADZORA

Za izvajanje načrtovanih aktivnosti ne načrtujemo več števila opravljenih inšpekcijskih pregledov, ampak je pomembno število inšpekcijskih zavezancev, ki jih je treba v zadevnem letu nadzirati. V letu 2017 načrtujemo redni inšpekcijski nadzor pri 1.500 zavezancih, za kar bodo inšpektorji opravili približno 4.200 rednih inšpekcijskih pregledov.

Ker načrtovano delo obsega le približno 60 odstotkov vsega opravljenega dela in število prijav stalno raste, načrtujemo za nadzor na področju varstva okolja in narave ter zaščite voda približno 7.000 rednih in izrednih inšpekcijskih pregledov.